

Vlaams
Parlement

stuk **745** (2010-2011) – Nr. 1
ingediend op 26 oktober 2010 (2010-2011)

Beleidsbrief

Onderwijs

2010-2011

ingediend door de heer Pascal Smet,
Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd,
Gelijke Kansen en Brussel

INHOUD

1. Strategische en operationele doelstellingen.....	5
SD 1. Open, veelzijdige en sterke persoonlijkheden vormen	5
OD 1.1. Jongeren voorbereiden op actief burgerschap.....	5
OD 1.2. Werken aan vredesopvoeding en herinneringseducatie.....	6
OD 1.3. Inzetten op Educatie voor Duurzame ontwikkeling.....	6
OD 1.4. Meer en betere kunst- en cultuureducatie voor alle leerlingen uitwerken.....	6
OD 1.5. Het deeltijds kunstonderwijs (DKO) verdiepen en verbreden.....	7
OD 1.6. De begeleiding en ondersteuning van leerlingen versterken ...	8
OD 1.7. De aanpak van spijbelen en antisociaal gedrag versterken.....	8
OD 1.8. Vanuit een preventief perspectief de psychische en fysieke gezondheid van leerlingen verhogen	9
OD 1.9. Genderdiversiteit in het beleid van de scholen integreren.....	10
OD 1.10. Meewerken aan het Vlaams Jeugdbeleidsplan	10
OD 1.11. Bestaande einddoelen actualiseren en nieuwe eindtermen ontwikkelen	10
SD 2. Kansen geven aan elk talent	11
OD 2.1. De armoede bestrijden en de sociale inclusie bevorderen.....	11
OD 2.2. De participatie aan het kleuteronderwijs maximaliseren.....	11
OD 2.3. Leerzorg en een zorgcontinuüm uitbouwen	12
OD 2.4. De hervorming van het secundair onderwijs op de sporen zetten.....	13
OD 2.5. Diplomagerichte trajecten in het volwassenenonderwijs en de werking van de examencommissie van de Vlaamse Gemeenschap bijsturen	13
OD 2.6. Het hoger beroepsonderwijs concreet vorm geven	13
OD 2.7. Het hogeronderwijslandschap vorm geven en rationaliseren.....	14
OD 2.8. De participatie aan het hoger onderwijs verhogen, in het bijzonder van jongeren uit kansengroepen.....	15
OD 2.9. Studeren in het buitenland stimuleren	16
OD 2.10. Onderzoek en innovatie stimuleren.....	17
OD 2.11. Participatie aan levenslang leren verhogen.....	17
OD 2.12. De digitale kloof wegwerken	18

SD 3. Het leren van het Nederlands en vreemde talen stimuleren om mee te doen in de geglobaliseerde samenleving	18
OD 3.1. Nieuwe ontwikkelingsdoelen en eindtermen implementeren..	18
OD 3.2. Het leren van het Nederlands in de scholen versterken	18
OD 3.3. Nederlands als tweede taal stimuleren	19
OD 3.4. Strategisch Plan Geletterdheid verder uitvoeren	19
OD 3.5. Het leren van vreemde talen intensifiëren	20
OD 3.6. Een taalbeleid in elke school aanmoedigen	21
SD 4. Leerlingen voorbereiden op een succesvolle start op de arbeidsmarkt ...	21
OD 4.1. Duurzaam samenwerken tussen Onderwijs, Werk en Vorming	21
OD 4.2. De Vlaamse kwalificatiestructuur invullen	21
OD 4.3. Werkplekleren uitbreiden en de kwaliteit ervan verzekeren.....	22
OD 4.4. Leren en werken consolideren.....	22
OD 4.5. De beroepsopleidingen versterken	23
OD 4.6. Werk maken van de beroepskolom	23
OD 4.7. De Regionale Technologische Centra verder uitbouwen.....	23
OD 4.8. Stimuleren van loopbanen in wetenschap en technologie.....	23
OD 4.9. Topsportscholen evalueren	24
SD 5. De leraar erkennen als sleutelfiguur in de vorming van open, veelzijdige en sterke persoonlijkheden.....	24
OD 5.1. Een professioneel personeelsbeleid mogelijk maken	24
OD 5.2. Hoger gekwalificeerden inzetten.....	25
OD 5.3. Nascholing en werkplekleren stimuleren	25
OD 5.4. De lat voor de initiële lerarenopleiding hoger leggen	25
OD 5.5. Het beleidsvoerend vermogen van scholen versterken	26
OD 5.6. De rechtspositie in het hoger onderwijs stroomlijnen	26
SD 6. De maatschappelijke verwevenheid van onderwijs met lokale, regionale en internationale netwerken versterken	26
OD 6.1. Het pedagogisch partnerschap tussen scholen en ouders ondersteunen.....	26
OD 6.2. Brede scholen realiseren	26
OD 6.3. De regierol van de gemeenten in het lokaal flankerende onderwijsbeleid verstevigen	27
OD 6.4. Scholengemeenschappen versterken	27
OD 6.5. Het onderwijs in de centrumsteden versterken.....	27
OD 6.6. Het onderwijs in Brussel aanpakken.....	28

OD 6.7. De internationale dimensie van het onderwijs(beleid) verder vorm geven	29
OD 6.8. Gelijkwaardigheid van buitenlandse diploma's sneller erkennen.....	29
SD 7 Ervoor zorgen dat elke onderwijsinstelling topkwaliteit kan bieden.....	30
OD 7.1. De interne kwaliteitszorg van de instellingen versterken	30
OD 7.2. Informatierijke omgevingen ontwikkelen	31
OD 7.3. De externe kwaliteitszorg verder uitbouwen	32
OD 7.4. Kwaliteitszorg in het hoger onderwijs herzien.....	32
OD 7.5. Wachtrijen bij de inschrijvingen oplossen	33
OD 7.6. Een nieuw omkaderingssysteem uittekenen om de middelen gericht in te zetten waar ze het meest nodig zijn	33
OD 7.7. Nieuwe financiering leerplichtonderwijs en de maximumfactuur evalueren	34
OD 7.8. Financiering van het hoger onderwijs evalueren en bijsturen...	34
OD 7.9. Regelgeving vereenvoudigen en transparanter maken.....	35
OD 7.10. Leerlingenvervoer buitengewoon onderwijs verbeteren	36
SD 8. Investeren in duurzame en moderne infrastructuur.....	36
OD 8.1. Scholen uitbouwen tot uitnodigende en stimulerende werk- en leefomgevingen.....	36
OD 8.2. Aandacht voor het duurzaam karakter van de schoolinfrastructuur	38
2. Uitvoering moties en resoluties van het Vlaams Parlement	39
3. Regelgevingsagenda	44

1. Strategische en operationele doelstellingen

SD 1 Open, veelzijdige en sterke persoonlijkheden vormen

Onderwijs moet open, veelzijdige en sterke persoonlijkheden vormen. Een brede basisvorming zorgt ervoor dat kinderen en jongeren hun toekomst niet moeten ondergaan, maar zelf vorm kunnen geven. De lijst van sleutelcompetenties die de Europese Commissie opstelde, biedt een belangrijk hulpmiddel om die vorm te geven: communicatie in de moedertaal¹, communicatie in vreemde talen, wiskundige competenties, competenties in exacte wetenschappen en technologie, digitale competenties, leercompetenties, sociale en burgerschapscompetenties, zin voor initiatief en ondernemerschapscompetenties en competenties voor cultureel bewustzijn.

OD 1.1 Jongeren voorbereiden op actief burgerschap

In 2009 participeerde Vlaanderen aan het internationaal vergelijkend onderzoek naar **burgerschap** bij jongeren ICCS (International Civic and Citizenship Education Study), van de International Association for the Evaluation of Educational Achievement (IEA). Hieruit blijkt dat de Vlaamse leerlingen op kennisvlak betrekkelijk goede scores neerzetten, maar qua attitudes niet goed scoren. Zo interesseren Vlaamse jongeren zich amper voor politiek, schatten ze de eigen capaciteiten om politiek te begrijpen en eraan deel te nemen laag in en verwachten ze in de toekomst weinig betrokken te raken in vormen van politieke participatie. Uit datzelfde onderzoek blijkt ook dat leraren zich onzeker voelen om burgerschapsthema's te onderwijzen. Daarom is het belangrijk dat we een goed zicht krijgen op de oorzaken hiervan. **Ondersteuning** voor scholen en leraren op het vlak van burgerschapsvorming is alleszins cruciaal. Daarom steun ik een initiatief van de Koning Boudewijnstichting om materiaal en vormingen rond actief burgerschap te ontwikkelen en om het aanbod aan te passen aan de nieuwe **vakoverschrijdende eindtermen**.

Burgerschapseducatie is een thema waarvoor scholen vaak en goed samenwerken met externe partners. Leerlingen en leraren worden er dikwijls door aangezet zich als vrijwilliger te engageren. Het **Europees Jaar van de Vrijwilliger** in 2011 biedt een uitgelezen kans om de inzet van vrijwilligers tijdens en buiten de schooluren onder de aandacht te brengen. Op die manier hoop ik verdere partnerschappen tussen scholen en externe organisaties te stimuleren.

Vorig schooljaar werd de evaluatie van de participatie van leerlingen, ouders en leraren aan het beleid van basis en secundaire scholen, afgerond. Daaruit blijkt dat bepaalde formaliteiten belastend werken. Om daaraan te verhelpen, zal ik het **participatiedecreet** bijsturen. Ik zal deze bijsturing aangrijpen om de leerlingenparticipatie verder te verstevigen.

In het parlement lopen volop hoorzittingen over het dragen van levensbeschouwelijke symbolen op school. Mocht het Grondwettelijk Hof oordelen dat een decretaal initiatief noodzakelijk is, zal ik de Vlaamse Regering, rekening houdend met de uitkomsten van het parlementair debat, een voorstel tot decretaal initiatief doen.

Met het oog op de realisatie van een gezamenlijk aanbod 'levensbeschouwing', naast de huidige keuzemogelijkheden binnen het officieel onderwijs, maken we de samenwerking mogelijk tussen de aanbieders van de verschillende levensbeschouwelijke vakken.

¹ Communicatie in de moedertaal dient in het geval van de Vlaamse Gemeenschap begrepen te worden als communicatie in het Nederlands.

We maken werk van een actieplan Ondernemend Onderwijs en Opleiding. Met dit plan zullen we de initiatieven in het veld concreet begeleiden en maken we de financiering van de initiatieven eenvormig.

OD 1.2 Werken aan vredesopvoeding en herinneringseducatie

Het **Bijzonder Comité Herinneringseducatie** (BCH), opgericht in de schoot van de vzw Kazerne Dossin zal ik verder ondersteunen om het aanbod voor de herinneringseducatie, dat we ruimer zien dan enkel Holocausteducatie, te coördineren.

In 2012 is België voorzitter van de **International Task Force Holocaust**. Deze denktank stimuleert educatie-, herinnerings- en onderzoeksinitiatieven over de Holocaust. Om de afstemming met mijn beleid rond herinneringseducatie te bewaken, zal het BCH een belangrijk aandeel krijgen in de voorbereiding van het educatieve luik van deze initiatieven. Het beleidsdomein Onderwijs & Vorming neemt deel aan de Vlaamse projectgroep die de eeuwherdenking van WOI voorbereidt, onder leiding van mijn collega voor toerisme. Ook hierin kan de expertise van het BCH worden ingezet.

OD 1.3 Inzetten op Educatie voor Duurzame ontwikkeling

Inzicht verwerven in de complexe verwevenheid van economische, ecologische en sociale aspecten van samen leven en op basis daarvan doordacht kunnen handelen, is van fundamenteel belang om de confrontatie te kunnen aangaan met hedendaagse duurzaamheidsvraagstukken. Hieraan wil ik, samen met de Minister-president en mijn collega bevoegd voor leefmilieu, werken aan Educatie voor Duurzame Ontwikkeling (EDO).

De aandacht voor EDO, zowel in Vlaanderen, als internationaal, neemt sterk toe.

Binnen het **Belgisch voorzitterschap** van de Europese Unie kozen we ervoor de emanciperende rol van EDO vooraan op de agenda te zetten. We willen EDO een structurele plaats geven in elk onderwijsniveau en pleiten er ook voor EDO de komende drie jaar als prioriteit op te nemen in Education and Training 2020.

Op Vlaams niveau kadert de implementatie van EDO in de strategie voor duurzame ontwikkeling 'Samen grenzen ver-leggen', die de Vlaamse Regering recent in ontwerpversie heeft goedgekeurd. De eindtermen vormen het aanknopingspunt voor de implementatie van EDO in het leerplichtonderwijs. Vanaf dit schooljaar gaan de secundaire scholen aan de slag met de nieuwe vakoverschrijdende eindtermen. Deze bieden een goede houvast om aan EDO te werken. Toch moeten **scholen en leraren** op de nodige **ondersteuning** kunnen rekenen om EDO in de educatieve werking te integreren. Daarom verwacht ik dan ook dat het EDO-overlegplatform hieraan de nodige aandacht zal besteden.

OD 1.4 Meer en betere kunst- en cultuureducatie voor alle leerlingen uitwerken

Recent hebben de beleidsdomeinen Cultuur, Jeugd, Sport en Media en Onderwijs en Vorming een protocol van samenwerking gesloten. Dit behelst naast kunst- en cultuureducatie ook de 'samenwerking rond erkenning van verworven competenties en brede school (cf. 6.2). Dit schooljaar volgt een eerste actieplan.

De Ambtelijke Coördinatie Cultuureducatie (ACCE) en de CANON Cultuurcel zullen vanuit een gedeelde beleidsvisie actief netwerken en sensibiliseren in beide sectoren en op diverse beleidsniveaus. De jaarlijkse dag van de cultuureducatie, is hier een voorbeeld van.

Aansluitend op het Nederlandse onderzoekstraject **Cultuur in de Spiegel**, wil ik dit schooljaar een praktijkgericht Vlaams luik opstarten. Voor het basisonderwijs kan dit onderzoek inspiratie leveren voor een actualisering van de eindtermen muzische vorming. Ik zal de resultaten van deze studie ook

meenemen bij de lopende hervorming van het secundair onderwijs. Verder kan het ook pistes aanreiken voor een betere afstemming van kunst- en cultuureducatie in het basisonderwijs en kunsteducatie in het deeltijds kunstonderwijs.

Alle Vlaamse hogescholen en universitaire lerarenopleidingen participeren aan het **netwerk rond cultuureducatie** dat de CANON Cultuurcel oprichtte. Zo organiseert dat netwerk in april 2011 een grootschalig evenement. Onder andere via dergelijke initiatieven, wil ik de opleidingen stimuleren om cultuureducatieve projecten te ontwikkelen. De resultaten hiervan worden ontsloten op het multimediaal platform www.ingebeeld4.be.

CultuurNet Vlaanderen maakte vorig schooljaar een behoefteanalyse voor de ontsluiting van het culturele aanbod voor scholen. Op basis hiervan zullen we een voorstel tot samenwerking uitwerken. Dit schooljaar wil ik daarvan al de eerste realisaties zien.

Intussen participeren 758 Vlaamse scholen aan www.dynamo3.be, de ondersteuningslijn voor cultuur in en buiten de school, die CANON samen met De Lijn en de Lerarenkaart heeft uitgebouwd. Ik wil deze succesvolle manier om cultuur in en buiten de school te ondersteunen, verder zetten en inhoudelijk uitdiepen (cf. OD 1.5).

OD 1.5 Het deeltijds kunstonderwijs (DKO) verdiepen en verbreden

In overleg met het werkveld heeft mijn administratie de ideeën van het rapport Verdieping/Verbreiding geconcretiseerd om het decreet deeltijds kunstonderwijs voor te bereiden.

Eén van de uitdagingen is de vernieuwing van de opleidingenstructuur. De structuur moet zowel nieuwe ontwikkelingen in de kunsten vatten zoals hybridisering van disciplines of mediakunst als de opleidingen **meer leerlinggericht** maken. Jongeren en volwassenen moeten van in het begin ruimte krijgen om in de kunstvorm van hun keuze te experimenteren. Gaandeweg worden daarop dan artistieke vaardigheden geënt. Leertrajecten moeten kunnen gedifferentieerd worden naargelang de behoefte van verschillende doelgroepen en –inhouden. De academies zullen verder gestimuleerd worden om een actief gelijke kansenbeleid te voeren.

Vanaf een bepaald niveau wordt het zinvol om te differentiëren in verschillende leerroutes. Leerlingen die zich voorbereiden op hoger kunstonderwijs, volgen de doorstroomroute. De andere leerlingen die de kunstvorm in de vrije tijd of op de arbeidsmarkt willen beoefenen, volgen de finaliteitsroute.

Hoewel er een ruime gemeenschappelijke stam in het aanbod blijft, wordt het mogelijk om **accentverschillen** te leggen. Inhoudelijk moeten de leerresultaten afgestemd worden op hetzij studieprofielen die de startcompetenties voor het hoger kunstonderwijs omvatten, hetzij (beroeps)competentieprofielen van actieve kunstbeoefenaars in de vrije tijd of in een professionele context.

Op 30 juni 2010 keurde het Vlaams Parlement alvast de rechtsgrond goed die het principe van specifieke eindtermen en basiscompetenties voor het DKO introduceert.

Dit werkjaar zal ik mijn voorstellen voor de inhoudelijke vernieuwing van het DKO, in een conceptnota bundelen en voor formeel advies voorleggen.

Dit werkjaar zal ik in samenspraak met het werkveld, inclusief kleuter- en leerplichtonderwijs, modellen voor **regionale samenwerking** ontwikkelen, krijtlijnen trekken voor het beleids- en ondersteunend personeel en de samenwerking tussen academies en kleuter- en leerplichtonderwijs in een structureel kader gieten. Daarbij zal ik ervoor zorgen dat deze hervorming spoort met andere maatregelen ter bevordering van kunst- en cultuureducatie in kleuter- en leerplichtonderwijs (cf. OD

1.4. Dynamo³) alsook met coherent brede schoolbeleid dat ook voor dit jaar gepland is (cf.OD6.2). Tevens zal ik daarbij rekening houden met de principes van de interne staatshervorming.

Uiteraard zal ik ook aandacht besteden aan de financiering van het deeltijds kunstonderwijs. Ik heb wetenschappelijk onderzoek besteld dat me verschillende scenario's moet aanreiken. De voorstellen rond deze thema's zal ik in een tweede conceptnota samenbrengen en eveneens voor formeel advies voorleggen.

OD 1.6 De begeleiding en ondersteuning van leerlingen versterken

Om de doelmatigheid van de leerlingenbegeleiding- en ondersteuning te vergroten, moeten de rollen en verantwoordelijkheden van de verschillende betrokken actoren uitgeklaard worden. Daarom wil ik – met het oog op een breed decreet leerlingenbegeleiding - in het voorjaar een visietekst over de verschillende aspecten van leerlingenbegeleiding publiceren.

Specifiek rond de aanpak van de preventieve gezondheidszorg via het onderwijs zal ik samen met mijn collega bevoegd voor Welzijn eveneens een visietekst schrijven. Deze zal dit schooljaar worden afgetoetst met de CLB-sector en andere belanghebbenden.

De **Task-Force VDAB-CLB**, die vorig schooljaar uitgebreid werd met vertegenwoordigers van de pedagogische begeleidingsdiensten, de VLIR en de VLHORA, zal de knelpunten in de begeleiding van de onderwijsloopbaan verder behandelen en voorstellen uitwerken.

Het versterken van de studiekeuze- en schoolloopbaanbegeleiding vereist een goede **samenwerking tussen** de beleidsdomeinen **Onderwijs en Vorming en Werk**. Samen met mijn collega bevoegd voor Werk wil ik de inspanningen van de sectoren in de sectorconvenants verder stimuleren. Conform het Raamwerk voor Onderwijs en Vorming 2020, zullen we initiatieven op sporen zetten om de aantrekkelijkheid van de beroepsopleiding te verbeteren.

Daarnaast wil ik, eveneens samen met mijn collega bevoegd voor werk, de voorbereiding starten om te komen tot een gecoördineerde studiekeuzewebsite. Deze moet verschillende bestaande initiatieven (onder meer van de SERV, de VDAB, de CLB's, ...) integreren. Het doel van die website is leerlingen te helpen een weloverwogen studiekeuze te maken. De website moet onder meer goede informatie geven over de kansen op de arbeidsmarkt van de verschillende beroepen.

Momenteel laat mijn collega bevoegd voor Welzijn een evaluatie opmaken van 6 jaar werking van **Integrale Jeugdhulp** (IJH). Ik zal daaraan een eigen evaluatie toevoegen van de specifieke meerwaarde van IJH voor de CLB's en het onderwijsveld. De resultaten hiervan zal ik voor 15 december aan de Vlaamse Regering bezorgen.

Over de rechten van **minderjarigen binnen de vrijwillige of gedwongen hulpverlening**, waaronder ook (psychiatrische) ziekenhuizen begrepen worden, heb ik me als minister van Jeugd en Onderwijs in overleg met de Vlaamse Regering geëngageerd om ook voor jongeren die niet meer naar school kunnen, het recht op leren te garanderen door een kwaliteitsvol, schoolvervangend programma aan te bieden. Om deze engagementen uit te voeren gaan een ambtelijke projectgroep en een interkabinetten werkgroep binnenkort aan de slag.

OD 1.7 De aanpak van spijbelen en antisociaal gedrag versterken

Het lopende **spijbelactieplan** wordt momenteel geëvalueerd. In het voorjaar van 2011 zal ik een vernieuwd actieplan voorstellen, waarin ik ook rekening zal houden met de resultaten van het actualiteitendebat over spijbelen in de commissie onderwijs.

Op korte termijn wil ik met mijn collega bevoegd voor **Justitie** overleggen om de bestaande samenwerking op het vlak van spijbelen te optimaliseren. Ik denk dan vooral aan gepaste maatregelen voor hardnekkige spijbelaars en voor ouders van spijbelaars, die nu nog ontbreken.

Vrijwillige **opvoedingsondersteuning** is een bevoegdheid van mijn collega bevoegd voor Welzijn en die ook mogelijkheden op het vlak van preventie van spijbelen en antisociaal gedrag biedt. Ik zal de resultaten van de evaluatie van het decreet opvoedingsondersteuning aangrijpen om hierover een gesprek met mijn collega aan te gaan.

Mijn collega bevoegd voor Inburgering heeft het initiatief genomen om met alle betrokken ministers overleg te plegen en gezamenlijke acties op te zetten rond de problematiek van Midden- en Oost-Europese (Roma) migratie. Ik zal in dit kader aandacht besteden aan de problematische participatie van de ROMA aan het onderwijs.

Samen met mijn collega bevoegd voor Welzijn, heb ik een nieuwe oproep gelanceerd voor de uitvoering van **time-outprojecten**. De geselecteerde projecten (16 korte time-outprojecten en 14 lange time-outprojecten) zullen in principe drie schooljaren lopen. Bij de structurele verlenging van de ondersteuning van deze methodiek, zal de overheadkost onder controle worden gehouden, met als doel het effectieve aantal plaatsen te verhogen.

Momenteel loopt een haalbaarheidsonderzoek naar een **monitor** voor antisociaal gedrag en onveiligheidsgevoelens bij leerlingen en voor onveiligheidsgevoelens bij leraren. De resultaten van dit onderzoek worden verwacht tegen juli 2011.

Herstelgericht werken in het onderwijs werd als thema voor het schooljaar 2010-2011 in de prioritaire nascholing opgenomen voor zowel basis- als voor secundair onderwijs.

OD 1.8 Vanuit een preventief perspectief de psychische en fysieke gezondheid van leerlingen verhogen.

De VLOR leverde eind januari 2010 het strategisch en operationeel plan '**Op uw gezondheid II**' af. Dit moet scholen ondersteunen in het werken aan een integraal gezondheidsbeleid. Ik vroeg om de klemtoon te leggen op het welbevinden en de geestelijke gezondheid van zowel leerlingen als schoolpersoneel. Het komend schooljaar verwacht ik van de commissie gezondheidsbevordering van de VLOR onder meer concrete aanbevelingen om het beleid van de scholen op dat vlak te ondersteunen.

Vorig schooljaar startte ik een pilootproject op rond de aanpak van complexe situaties van pesten tussen leerlingen, dat loopt tot december 2010.

Rond de gezondheidsthema's die in de voorgaande regeerperiode in de verf werden gezet, zullen verdere acties worden opgezet. Onder meer op basis van de resultaten van onderzoek, zoals de indicatorenbevraging van het Vlaams Instituut voor Gezondheidspromotie en Ziektepreventie (VIGEZ) en de studie 'Jongeren en Gezondheid' van de universiteit van Gent.

Maatregelen van collega-ministers die een weerslag kunnen hebben op het gezondheidsbeleid van de scholen (bijvoorbeeld fruit op school, sport op school, het inzetten van preventiecoaches geestelijke gezondheid voor secundaire scholen en het ontwikkelen van ondersteunend materiaal voor scholen uit de regio's die zijn vervuild door zware metalen), worden mee opgevolgd en gefaciliteerd.

In uitvoering van het decreet op de schoolsport wordt een opvolgingsgroep opgericht, die het actieplan, dat de **Stichting Vlaamse Schoolsport** jaarlijks moet opstellen, zal opvolgen en bijsturen. Hierbij zal ook rekening worden gehouden met (nieuwe) ontwikkelingen en uitdagingen onder meer op vlak van brede school en buitenschoolse opvang.

Verskillende kanalen worden ingezet om scholen, ouders en leerlingen te informeren over gezondheidsgerelateerde onderwerpen (Klasse, de website www.gezondopschool.be).

Voor de allerjongsten zal ik samen met mijn collega bevoegd voor Sport een proefproject rond **multisporten** uitwerken. Daarmee wil ik de regelmatige sportbeoefening van kinderen stimuleren net zoals de stimulering van hun algehele motorische ontwikkeling. en Tegelijk kan een vroege detectie van sportieve talenten bekeken worden.

OD 1.9 Genderdiversiteit in het beleid van de scholen integreren

De Vlaamse Regering heeft **het bereik van het gelijkheidsbeleid uitgebreid**. Vanuit mijn onderwijsbevoegdheid engageer ik mij om gender, seksuele identiteit en toegankelijkheid van infrastructuur mee te nemen in mijn beleidsvoorstellen.

Zo wil ik onder meer bijdragen aan een meer evenwichtige samenstelling van het onderwijzend personeel. Zeker in het basisonderwijs en de daarop voorbereidende lerarenopleidingen moeten er meer mannen worden aangetrokken.

Zolang erg veel leerkrachten van hetzelfde geslacht zijn, moeten zij bewust gemaakt worden van mogelijk genderspecifiek handelen. Ik wens hierbij de nadruk te leggen op het hanteren van genderneutraliteit bij het ontwikkelen van het lesmateriaal.

Dit najaar krijgt ook het doelstellingenkader vorm voor de nieuwe gelijkheidsbeleidsthema's handicap en toegankelijkheid van informatie.

Eind oktober organiseerde ik samen met de OESO een seminarie rond 'Educating Teachers for Diversity', namelijk hoe lerarenopleiders diversiteitscompetenties kunnen ontwikkelen bij aspirant leraren.

Ik wil een overleg starten met de uitgevers van pedagogisch materiaal, de koepels van de inrichtende machten en het GO! om het er nog beter voor te zorgen dat gendersstereotype materiaal vermeden wordt. Uiteraard komen in dat overleg ook andere stereotypen aan bod.

Ik zal het knelpunt van aangepaste kwalificatiebewijzen voor **transgender** personen aanpakken. Iedereen die van sekse verandert, moet een kwalificatiebewijs kunnen krijgen met de nieuwe naam.

OD 1.10 Meewerken aan het Vlaams Jeugdbeleidsplan

De onderwijsadministratie werkte mee aan de opmaak van een eerste versie van het Jeugdbeleidsplan 2009-2014. Eens de Vlaamse Regering het Jeugdbeleidsplan definitief heeft goedgekeurd zal ik, vanuit mijn bevoegdheid van Onderwijs en Vorming, een concreet plan van aanpak voorleggen.

OD 1.11 Bestaande einddoelen actualiseren en nieuwe eindtermen ontwikkelen

Op 1 september 2010 zijn de nieuwe eindtermen **natuurwetenschappen** van de eerste graad (A- en B-stroom) van het secundair onderwijs ingevoerd. Om op 1 september 2012 de aansluiting te verzekeren met de tweede graad, zullen de eindtermen natuurwetenschappen van de tweede en derde graad ASO worden geactualiseerd. Ik zal in dit verband ook laten nagaan of de eindtermen natuurwetenschappen van de tweede graad KSO en TSO moeten worden aangepast. Ik laat ook onderzoeken op welke manier eindtermen met betrekking tot technische geletterdheid een plaats kunnen krijgen in het BSO.

Naar aanleiding van de implementatie van de ontwikkelingsdoelen en eindtermen techniek in het basisonderwijs en de eerste graad van het secundair onderwijs, vanaf 01 september 2010, en in opvolging van de aanbevelingen geformuleerd in het eindrapport m.b.t. het TOS21-vervolgproject laat ik een haalbaarheidstoets uitvoeren m.b.t. de invoering van technische geletterdheid in de tweede en derde graad van het secundair onderwijs. Hierbij zal uitgegaan worden van de onderlinge verhouding tussen natuurwetenschappen, techniek en ICT in de basisvorming.

De Vlaamse Regering besliste in 2008 het studietoelaat in het studiegebied sport in het secundair onderwijs te wijzigen. In de tweede en derde graad ASO is de studierichting 'sport' vervangen door '**sportwetenschappen**'. Voor deze nieuwe studierichting worden nieuwe specifieke eindtermen ontwikkeld.

Ik zal er systematisch over waken dat aanpassingen aan de eindtermen maximaal anticiperen op de ontwikkelingen in het kader van de hervorming van het secundair onderwijs.

SD 2 Kansen geven aan elk talent

OD 2.1 De armoede bestrijden en de sociale inclusie bevorderen

In het **Vlaams Actieplan Armoedebestrijding** werden een reeks acties vanuit Onderwijs en Vorming opgenomen, waarin kleuterparticipatie maximaliseren en responsabiliseren, de strijd tegen de Nederlandstalige laaggeletterdheid en het terugdringen van schoolse vertraging en het watervaleffect bij leerlingen uit socio-economisch kwetsbare gezinnen centraal staan. Daarnaast zet ik prioritair in op het pedagogisch partnerschap tussen school en ouders, een goede kennis van de armoedeproblematiek op het terrein en het promoten van levenslang en levensbreed leren bij kortgeschoolden.

In samenwerking met de Koning Boudewijnstichting het Interdisciplinair Instituut voor Breedband Technologie (IBBT) en mijn collega bevoegd voor Media, Armoedebestrijding en Innovatie is dit schooljaar een zgn. "serious game" ontwikkeld, gericht op gebruik in scholen. Poverty Is Not a Game (PING) stelt de ervaring over wat het betekent om arm te zijn, centraal. Op die manier wil ik bijdragen aan het maatschappelijk debat over het gebruik van computergames op school en tegelijk een concrete toepassing aanreiken om het thema 'armoede' bespreekbaar te maken met de leerlingen in de school.

De opleiding tot ervaringsdeskundige in armoede en sociale uitsluiting maakt sinds vorig schooljaar deel uit van het reguliere onderwijssysteem. De rol van Vzw De Link werd hertekend. Op basis van de opgedane ervaringen zal ik een aantal bijstellingen en nieuwe acties voorstellen.

Met de automatische toekenning van de studiefinanciering wil ik een betere dienstverlening realiseren en tegelijk ervoor zorgen dat hulpbehoevende gezinnen die nu vaak geen aanvraag indienen, van een studiefinanciering kunnen genieten. Ik heb mijn administratie de opdracht gegeven de randvoorwaarden na te gaan die vervuld moeten zijn om dit mogelijk te maken alsook de automatische toekenning mogelijk te maken

OD 2.2 De participatie aan het kleuteronderwijs maximaliseren

Tijdens het afgelopen jaar heb ik het belang van het kleuteronderwijs geregeld in de verf gezet en werden in samenwerking met de LOP's acties ondernomen om ouders van niet-ingeschreven kleuters te **sensibiliseren**. Ik zal die acties verder zetten.

Daarnaast zal ik nagaan wat het effect is van de maatregelen om kinderen pas toe te laten tot het eerste leerjaar als ze voldoende aanwezig waren in de Nederlandstalige kleuterklas. Leerlingen die niet aan

deze voorwaarde voldoen, kunnen toch worden toegelaten wanneer ze slagen voor een proef die hun kennis van het Nederlands nagaat. De lagere school en het CLB waarmee de school een beleidscontract heeft, spreken hierbij onderling af wie de **taalproef** afneemt.

Het recht op de **schooltoelage** in het kleuteronderwijs is gekoppeld aan een regelmatige aanwezigheid. Indien blijkt dat een kleuter twee opeenvolgende schooljaren onvoldoende aanwezig was, wordt de schooltoelage teruggevorderd. Dit schooljaar zal dit voor de eerste keer gebeuren. Ook met deze maatregel wil ik ouders ertoe aansporen hun kind regelmatig naar school te brengen.

Daarom is tussen het beleidsdomein Onderwijs en Vorming en **Kind en Gezin**, op het niveau van de leidend ambtenaren, een engagementsverklaring afgesloten waarin de wederzijdse verwachtingen worden uitgeklaard. Met mijn collega bevoegd voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin wil ik afspraken maken om een maximaal aantal ouders van niet-ingeschreven kleuters te bereiken en te informeren over het belang van kleuteronderwijs.

Wegens het belang dat ik hecht aan kleuterparticipatie zal ik een **nieuwe omkaderingssysteem** (cf. OD 7.6) voor het kleuteronderwijs uitwerken.

OD 2.3 Leerzorg en een zorgcontinuüm uitbouwen

Het Vlaamse regeerakkoord, de beleidsnota onderwijs en een motie van het Vlaams Parlement bevestigen de nood aan een **decreet leezorg** om het aanbod in het gewoon en buitengewoon onderwijs structureel te verbeteren en de versnippering tegen te gaan. Het onderwijs moet een toekomstgericht alternatief bieden voor de huidige indeling van leerlingen met specifieke leerbehoeften op basis van types.

Ik heb het overleg met alle betrokkenen te hervat om het concept nog te verbeteren en het draagvlak te vergroten. Dit moet gebeuren rekening houdend met de gewijzigde budgettaire context en de ratificering van het VN-Verdrag van 13 december 2006 inzake de rechten van personen met een handicap. Op 20 mei 2010 heb ik de sociale partners ingelicht over de verdere aanpak. Dit najaar zal die in een aantal werkgroepen besproken worden. Bijzondere aandacht zal daarbij gaan naar de problematiek Autisme Spectrum Stooris en de gefaseerde aanpak van de hervorming. Het is mijn bedoeling om op basis van die gesprekken het nodige draagvlak te vinden om in de loop van 2011 het formele besluitvormingsproces voor een **basisdecreet leezorg** aan te vatten en te finaliseren.

Het netoverschrijdende project Protocollering Diagnostiek (PRODIA) heeft een eerste reeks van thematische handelingsgerichte protocollen voorbereid. Deze zullen de komende maanden hun weg naar het onderwijsveld vinden onder de vorm van implementatieversies. Parallel zal ik met mijn collega bevoegd voor Welzijn onderzoeken hoe de classificerende **diagnostische protocollen** ontwikkeld in opdracht van het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap richtinggevend kunnen zijn binnen onderwijs. Beide ontwikkelingen zullen inzichten aanbrengen over de behoefte aan een Vlaams Centrum voor Diagnostiek.

Ik heb een visietekst over **tolkondersteuning** opgesteld, die als insteek diende voor het overleg tussen de beleidsdomeinen Onderwijs, Welzijn (VAPH) en Werk (VDAB). Op dit moment ligt een conclusienota voor. In de loop van 2011 zullen een aantal pistes onderzocht worden wat zal leiden tot een concreet stappenplan voor de verbetering van de tolkondersteuning.

Leerlingen met dyslexie moeten door passende compenserende en remediërende maatregelen de opleiding kunnen volgen die het best aansluit bij hun capaciteiten.

Het budget voor **dyslexiesoftware** werd overgeheveld van het VAPH naar het beleidsdomein Onderwijs en Vorming. In samenwerking met de pedagogische begeleidingsdiensten (SNPB) werden dyslexiesoftwarepakketten ter beschikking gesteld aan een aantal scholen van het basis- en het secundair onderwijs. Deze middelen zijn recurrent waardoor jaarlijks een andere groep scholen en

leerlingen geholpen kan worden. We investeren tevens in het project ADIBib dat schoolboeken voor het basisonderwijs, secundair en hoger onderwijs omzet naar een digitale versie. Er zal hiervoor een extra budget voorzien worden van 38.000 euro in 2010 en 34.000 euro in 2011, in aanvulling op de 148.000 euro die in 2009 werd geïnjecteerd. Beide initiatieven krijgen een plaats in het doelstellingenkader en het bijhorende actieplan rond handicap en toegankelijkheid van informatie dat we ontwikkelen tegen juli 2011.

Samen met de pedagogische begeleidingsdiensten zal ik een communicatiecampagne opstarten om het behalen van de **eindtermen** met compenserende hulpmiddelen te verduidelijken.

Tenslotte heb ik de regeling voor **revalidatie tijdens de lestijden** geactualiseerd.

OD 2.4 De hervorming van het secundair onderwijs op de sporen zetten

Vertrekkend van de nota Monard heb ik een eerste oriëntatienota “**Mensen doen schitteren**” over de hervorming van het secundair onderwijs, voorgesteld. Deze oriëntatienota gaat dieper in op de onderwijsinhouden en -doelen, de vlotte doorstroom vanuit het basisonderwijs, de versterking van de studiekeuze- en schoolloopbaanbegeleiding en een nieuwe structuur van het secundair onderwijs. Het secundair onderwijs van de toekomst moet meer dan nu in staat zijn alle leerlingen, zowel de zwakkeren als de sterkeren, zo ver mogelijk te brengen in de ontwikkeling van hun kennis, vaardigheden en attitudes, zodat zij zich kunnen ontplooiën tot sterke persoonlijkheden, kunnen deelnemen en bijdragen aan het maatschappelijk leven en met kans op succes kunnen leren en werken.

Met de lancering van de oriëntatienota startte ik een consultatieronde met alle onderwijsactoren en mogelijke belanghebbenden, zoals de SERV. Ik heb ook een advies aan de VLOR gevraagd. De consultaties en het daarbij horende debat moeten een draagvlak creëren voor de verdere beleidskeuzes. De hervorming van het secundair onderwijs kan enkel slagen als iedereen er zijn schouders onder zet.

De reacties op de oriëntatienota zullen worden verwerkt in een conceptnota, die voorzien is tegen december 2011. In deze conceptnota zullen ook andere aspecten zoals personeel, de financiering, vrije keuze, het onderwijslandschap en de scholengemeenschappen, aan bod komen. Hierbij zal ik ook rekening houden met de principes van de interne staatshervorming.

OD 2.5 Diplomagerichte trajecten in het volwassenenonderwijs en de werking van de examencommissie van de Vlaamse Gemeenschap bijsturen

Om meer ongekwalificeerde jongeren aan te zetten alsnog het diploma secundair onderwijs te verwerven, wil ik het behalen van het diploma secundair onderwijs via het volwassenenonderwijs en de examencommissie optimaliseren, waarbij het echter belangrijk is en blijft dat de voornaamste manier om een diploma secundair onderwijs te halen het secundair onderwijs is.

De huidige werking van de **examencommissie** zal ik **grondig evalueren**, en op basis daarvan zal ik de nodige maatregelen treffen.

OD 2.6 Het hoger beroepsonderwijs concreet vorm geven

Nu de Vlaamse Regering het besluit houdende samenstelling van de **Commissie HBO** heeft goedgekeurd, kunnen de nodige voorbereidingen gebeuren zodat de instellingen goede en volledige dossiers kunnen indienen. Die dossiers kunnen betrekking hebben op zowel nieuwe HBO-opleidingen als de omvorming van de bestaande HBO5-opleidingen die nu door de Centra voor Volwassenenonderwijs worden aangeboden. De periode waarbinnen die omvorming zijn beslag moet krijgen is uitgebreid tot 1 januari 2014.

Het is mijn bedoeling tegen eind juni 2011 de eerste onderwijskwalificaties in het HBO rond te hebben. Ik verwacht dan ook dat de instellingen de eerste dossiers kunnen indienen tegen eind november 2011.

Tegen eind 2010 zal ik aan de Vlaamse Regering een besluit voorleggen voor de goedkeuring van de kaders **Toets Nieuwe Opleiding** voor de HBO5-opleidingen, alsook een besluit voor de omzetting van studiepunten in lestijden. Dat is nodig om de HBO5-opleidingen in de CVO's te kunnen financieren.

Het **kwaliteitsprotocol** tussen de Onderwijsinspectie, de decretaale stuurgroep, de NVAO en de VLHORA/VLHUR zal ik in het voorjaar 2011 aan de Vlaamse Regering voorleggen. Dit protocol regelt de samenwerking op het vlak van de externe kwaliteitszorg in de HBO5-opleidingen aangeboden door de scholen voor secundair onderwijs en de Centra voor volwassenenonderwijs. Ook de taken die de Onderwijsinspectie decretaal moet vervullen op het vlak van de erkenning van scholen en centra en het gecombineerd onderwijs worden hierin geregeld. Een voorontwerp van dit protocol zal voor eind 2010 aan de VLOR worden bezorgd voor advies.

Conform de beslissing van de Vlaamse Regering van 16 juli 2010 zal ik het initiatief nemen om in overleg met alle aanbieders van HBO5-opleidingen hun onderlinge samenwerking te versterken.

OD 2.7 Het hoger onderwijslandschap vorm geven en rationaliseren

In 2010 vond een breed **maatschappelijk debat** plaats over de optimalisatie van de academische hogescholenopleidingen en hun integratie in de universiteiten, alsook over de toekomstige positie van de hogere kunstopleidingen. De VLOR bracht een advies uit over de structuur van het hoger onderwijs in Vlaanderen. In de schoot van het Vlaamse Parlement ging een Commissie ad hoc Hoger Onderwijs aan de slag. Dit alles leidde tot een maatschappelijke **beleidsnota over de hervorming van het hoger onderwijs** in Vlaanderen.

Op 16 juli 2010 nam de Vlaamse Regering de principebeslissing de beleidsnota uit te voeren en keurde het budgettaire kader voor de periode 2012-2025 goed. In het totaal gaat het om een inspanning van 225,9 miljoen euro waarvan **121,1 miljoen euro** uit het beleidsdomein Onderwijs en Vorming en 104,9 miljoen euro uit het beleidsdomein Economie, Wetenschap en Innovatie.

Ik zal de nodige voorontwerpen van decreet en van bijzonder decreet voorbereiden en ze in de loop van 2011 aan de Vlaamse Regering voorleggen. Hiermee wil ik de volgende doelstellingen realiseren:

- de integratie van de academische hogeschoolopleidingen in de universiteiten;
- de creatie van de 'School of Arts';
- de herdefiniëring van de rol van de associaties en aanpassingen van hun takenpakket;
- de noodzakelijke aanpassingen aan het personeelsstatuut van de hoger onderwijsinstellingen;
- het garanderen van het behoud van de verschillen en de complementariteit in de profielen en de finaliteit van de onderscheiden opleidingen;
- de basis leggen voor een verdere optimalisatie- en rationalisatieoefening;
- de voorwaardelijke versoepeling van de taalregeling;
- de aanpassingen van de regelgeving met betrekking tot de uitbreiding van de studieomvang;
- de noodzakelijke aanpassingen van het financieringsmechanisme;
- de aanpassing van de bestuursstructuur van de publiekrechtelijke instellingen zoals de Universiteit Gent en de Vlaamse Autonome Hogescholen;
- het versterken van de mobiliteit van studenten en docenten;
- de versterking van de samenwerking tussen de verschillende aanbieders van HBO-5 – opleidingen.

De voorbereiding van die decreten zal intens overleg vergen met de verschillende betrokkenen. Om de consistentie van de beleidsacties te verzekeren is een versterkte **samenwerking** tussen de

beleidsdomeinen Onderwijs en Vorming enerzijds en **Economie, Wetenschap en Innovatie**, anderzijds nodig.

Volgend jaar zal ik het **toelatingsexamen arts-tandarts** laten evalueren. Die evaluatie behelst in eerste instantie de inhoudelijke elementen van het toelatingsexamen zoals de slaagcijfers, het aantal deelnames per student, de provincie van de student, de richting en het net van het SO vanwaar de deelnemers komen, maar ook de effecten van het toelatingsexamen op de instroom (spreiding over de universiteiten, % van de geslaagden dat zich effectief inschrijft, de zij-instromers via biomedische wetenschappen), de doorstroom en de uitstroom van de studenten in de opleiding arts en tandarts en de relatie met de contingentering van de toegang tot het beroep (huisarts, tandarts en geneesheerspecialist) zullen worden nagegaan. Ook de evolutie van het aantal buitenlandse studenten, dat instroomt in de Vlaamse opleidingen van arts en tandarts met inbegrip van de studenten die later instromen op basis van een erkenning van hun buitenlandse studies zal worden in kaart gebracht. In een tweede orde zal ik ook de meer praktische en organisatorische elementen van het toelatingsexamen evalueren.

De Federale Overheid en de beide Gemeenschappen bereikten aan akkoord om de **duur van de artsopleidingen** te verminderen. Ik heb aan de Federale Overheid voorgesteld om voor de masteropleidingen geneeskunde een normtraject met een studieomvang van 180 ECTS studiepunten vast te leggen en dus niet meer te spreken over studiejaren. Die studieomvang laat toe de opleiding geneeskunde te voltooien in 6 jaar.

OD 2.8 De participatie aan het hoger onderwijs verhogen, in het bijzonder van jongeren uit kansengroepen

Tegen het einde van 2010 zal ik een voorontwerp van decreet aan de Vlaamse Regering voorleggen betreffende de organisatie en de financiering van de **sociale voorzieningen** voor studenten aan de hogescholen en universiteiten.

Daarin zullen maatregelen staan om de vzw's Sociale voorzieningen in de hogescholen te integreren. Dit moet de hogescholen in staat stellen een meer geïntegreerd studentenbeleid te voeren.

Nu het nieuwe financieringssysteem voor het hoger onderwijs gebaseerd is op studiepunten, ligt het voor de hand de verdeling van de middelen voor de studentenvoorzieningen hier ook op te baseren, en studenten van hogescholen en universiteiten gelijkjer te behandelen.

Eind 2010 loopt de eerste ronde van drie jaar van de beheersovereenkomsten in het kader van het **Aanmoedigingsfonds** af. Ik zal de rapporten van de instellingen grondig laten analyseren en evalueren om de tweede ronde van de beheersovereenkomsten goed voor te bereiden. Conform het financieringsdecreet, met betrekking tot het aanmoedigingsfonds, moet in de tweede ronde meer aandacht gaan naar resultaatgerichte (kwantitatieve) beheersindicatoren op het vlak van de instroom, doorstroom en succesvolle uitstroom van studenten uit bevolkingsgroepen die ondervertegenwoordigd zijn in het hoger onderwijs. De nieuwe beheersovereenkomsten 2012-2016 zal ik voor het einde van 2011 aan de Vlaamse Regering voorleggen.

Nog daarvoor zal ik aan de Vlaamse Regering een voorstel van kwantitatieve doelstellingen voorleggen rekening houdend met de VIA-afspraken, het Leuven Communiqué en met de afspraken gemaakt in het kader van de Europese Strategie 2020.

Eerder had ik het al over de stappen die ik gezet heb om op termijn te kunnen komen tot een automatische toekenning van studiefinanciering. Daarnaast wens ik tegen het einde van deze legislatuur de **studiefinanciering uit te breiden** naar cursisten in het hoger beroepsonderwijs en cursisten die een diplomagericht of kwalificatiegericht opleidingstraject volgen in het volwassenenonderwijs. Dit werkjaar worden alle bestaande ondersteuningsmaatregelen in kaart

gebracht, waarna bepaald kan worden waar verdere financiële ondersteuning, waaronder studiefinanciering, nodig is. Tegelijk heb ik een onderzoek naar de studiekosten in het volwassenenonderwijs gegund. De resultaten zullen eind 2011 beschikbaar zijn. Op basis daarvan moeten worden nagegaan wanneer en welke financiële ondersteuning nodig is in een perspectief van levenslang leren.

OD 2.9 Studeren in het buitenland stimuleren

De Bologna-ministers onderschreven de doelstelling dat tegen 2020 **20% van de afgestudeerden** een buitenlandse studie-ervaring zouden moeten hebben. In september 2010 publiceerde de Europese Commissie de communicatie *Youth on the Move* waarin de mobiliteit van alle lerenden als een doelstelling wordt vooropgesteld.²

De Regering heeft op 16 juli 2010 beslist zich te engageren de mobiliteit van studenten en docenten verder aan te moedigen. Het komt er nu op aan na te gaan in welke mate de initiatieven van *Youth on the Move* het Vlaamse beleid kunnen ondersteunen. Tegen eind 2010 zal ik een actieplan uitwerken en aan de Vlaamse Regering voorleggen.

Daarin zal speciale aandacht gaan uit naar **extra financiële ondersteuning** voor studenten die geconfronteerd worden met financiële drempels en studenten met een functiebeperking. In het budgettaire kader 2012-2025 doen we een budgettaire inspanning van 4.2 miljoen euro tegen 2020.

In dat actieplan zal ik rekening houden met de resultaten van de survey over mobiliteit van studenten en staf in de Europese HogerOnderwijsRuimte en met het advies van de VLOR. De Bolognaexperts zullen in samenwerking met de administratie voorstellen formuleren om de huidige databanken uit te breiden en beter op elkaar af te stemmen. De VLOR heeft recent een advies uitgebracht over studentenmobiliteit. Ik zal al deze elementen meenemen bij het ontwerpen van het actieplan. Met betrekking tot de mobiliteit van onderzoekers doen we dit in overleg met het Departement Economie, Wetenschap en Innovatie.

In het kader van het ASEM-DUO programma financieren we, net als Zweden, in 2010 beurzen voor de uitwisseling van studenten met Aziatische landen. In het kader van een Memorandum of Understanding met het Washington Center for Internships and Academic Seminars, zullen een aantal Vlaamse studenten de kans krijgen om stage te lopen bij internationale instellingen en bedrijven in de Verenigde Staten.

Naast de uitgaande mobiliteit is ook een verhoging van de inkomende mobiliteit van belang. Voor de bekendmaking en promotie van het Vlaamse hoger onderwijs zal ik – binnen de beschikbare kredieten – jaarlijks een subsidie ter beschikking stellen van de vzw Flamenco opgericht door de associaties.

Vlaanderen is momenteel co-voorzitter, samen met Estland en Oostenrijk, van het nieuwe Netwerk voor Informatie en Promotie van de Europese HogerOnderwijsRuimte.

Met een aan strikte voorwaarden gebonden versoepeling van de huidige **taalregeling** wil ik de internationale inzetbaarheid van onze studenten verhogen en de internationalisering van het hoger onderwijs faciliteren. In het curriculum van de bacheloropleidingen zullen, onder voorwaarden, tot 30 studiepunten in een andere taal kunnen aangeboden worden zodat buitenlandse studenten kunnen deelnemen aan het reguliere curriculum. De verplichting om een equivalente masteropleiding in het Nederlands aan te bieden, zal niet langer gelden per instelling en per provincie, maar op het niveau van de Vlaamse Gemeenschap. Bovendien zal de Vlaamse Regering van de verplichting kunnen afwijken

² European Commission, 2010, “**Youth on the Move** – An initiative to unleash the potential of young people to achieve smart, sustainable and inclusive growth in the European Union”.

op advies van de Erkenningscommissie. De nieuwe taalregeling mag de democratisering niet in het gedrang brengen en geen afbreuk doen aan de kwaliteit van de opleidingen.

OD 2.10 Onderzoek en innovatie stimuleren

De Raad van ministers en de vertegenwoordigers van de lidstaten hebben op 26 november 2009 conclusies aangenomen over de verdere ontwikkeling van de rol van het hoger onderwijs in een goed functionerende kennisdriehoek (onderwijs, onderzoek, innovatie). De VLOR en de Vlaamse Raad voor Wetenschap en Innovatie hebben hierover in 2008 al een gezamenlijk advies uitgebracht.³ Ik zal dit werkjaar een forum organiseren dat hierop kan verder bouwen evenals op de vele goede voorbeelden in het buitenland.

Ik wil stimuleren dat studenten in de lerarenopleiding de bevindingen van relevant wetenschappelijk onderzoek gebruiken in hun dagelijkse praktijk in de klas. Daarom moet dit wetenschappelijk materiaal daadwerkelijk ontsloten en gepromoot worden.

Tijdens dit werkjaar zal overleg opgezet worden met hogescholen die ICT-opleidingen aanbieden. Het is onze bedoeling om die opleidingen te laten meewerken aan het ontwikkelen van “serious games” die bruikbaar zijn in de lerarenopleiding maar ook in nascholingsprojecten voor ervaren leerkrachten.

Met mijn collega bevoegd voor Wetenschap en Innovatie zal ik een werkgroep installeren om voorstellen uit te werken voor de uitbouw van onderzoekscarrières voor het geheel van de Vlaamse kennisinstellingen met bijzondere aandacht voor de internationale en intersectorale mobiliteit.

OD 2.11 Participatie aan levenslang leren verhogen

In het najaar van 2010 zullen de resultaten van de tussentijdse evaluatie van het decreet volwassenenonderwijs worden voorgesteld. Na overleg met de onderwijspartners zullen wijzigingen aan het decreet volwassenenonderwijs voorstellen. Daarnaast zal ik de **evaluatie van het decreet volwassenenonderwijs** aanbesteden die eind 2012 opgeleverd moet worden.

Samen met de bevoegde collega's wil ik een **geïntegreerd EVC-beleid** vormgeven, voor hoger onderwijs, volwassenenonderwijs, werk, cultuur, jeugd en sport. Het uitwerken van een EVC-beleid veronderstelt ook de ontwikkeling van een heldere en gemeenschappelijke visie op levenslange loopbaanbegeleiding (lifelong guidance). We pleiten voor functionele aanpak en stakeholdersbenadering en het voldoende meenemen van reeds bestaande maatregelen en sporen (cfr werkwinkel, POP, vernieuwing loopbaanbegeleiding).

De resultaten van wetenschappelijk onderzoek en diverse beleidsadviezen zullen de basis vormen voor een discussienota die ik begin 2011 zal voorleggen aan verschillende adviesfora. Tegen juni 2011 wil ik een conceptnota klaar hebben.

Er komt een gezamenlijk actieplan om **afstandsleren** binnen de beroepsopleidingen verder uit te werken. Hierbij zal onderzocht worden hoe de samenwerking tussen CVO's, VDAB, Syntra Vlaanderen en Socius verder vorm kan krijgen en financieel kan worden ondersteund. Mogelijke aspecten van samenwerking zijn het delen van technologie en leermaterialen, instrumenten voor cursistenbegeleiding en e-assessmentinstrumenten. Ook de opmaak van een beroepscompetentieprofiel voor de lesgever of begeleider in afstandsleren en de mogelijkheid van één inschrijvingsloket voor de cursisten zijn interessante uitdagingen. We streven hierbij naar een maximale synergie met het beleidsdomein Werk.

³ Onderwijs: kiem voor onderzoek en innovatie

De universiteiten en hogescholen werken aan de ontwikkeling van projecten onder de noemer ‘Blended Learning’ en ‘Netwerk Open hoger Onderwijs’. Ik wil de instellingen aanmoedigen om deze projecten op de sporen te zetten.

OD 2.12 De digitale kloof wegwerken

Tijdens het werkjaar 2010-2011 zal het **opleidingsprofiel ICT** van de basiseducatie geactualiseerd worden en afgestemd worden op de eindtermen ICT uit het leerplichtonderwijs.

SD 3 Het leren van het Nederlands en vreemde talen stimuleren om mee te doen in de geglobaliseerde samenleving

Tijdens deze legislatuur wil ik hoog op talen inzetten. Daartoe zal ik het ambitieuze talenbeleid verder zetten en tegen Pasen 2011 een talennota opmaken. Streefdoel moet zijn dat elk kind, elke jongere uitstekend Nederlands kundig is, met daarnaast een degelijke kennis van twee of meer vreemde talen.

De discussie over de positie van het Engels in het lager- en het secundair onderwijs moet gevoerd worden.

OD 3.1 Nieuwe ontwikkelingsdoelen en eindtermen implementeren

De ontwikkelingsdoelen en eindtermen voor taalbeschouwing Nederlands voor zowel het lager als de eerste graad secundair onderwijs worden vanaf 1 september 2010 toegepast. Om de scholen goed te **informer en te ondersteunen**, zal ik een gerichte communicatiestrategie opzetten voor leerplanmakers, ontwikkelaars van leermiddelen en lerarenopleiders.

De eindtermen taalbeschouwing Nederlands voor de tweede en derde graad ASO, KSO en TSO zijn intussen bijgestuurd en zullen vanaf het schooljaar 2012-2013 worden toegepast. De scholen moeten hierop worden voorbereid.

In mijn beleidsnota vraag ik een extra inspanning om de leerlingen van het **BSO** een tweede taal - Frans of Engels- bij te brengen. Om dit te realiseren werden eindtermen **Frans en Engels** ontwikkeld die vanaf dit schooljaar van kracht zijn voor het eerste leerjaar van de tweede graad.

OD 3.2 Het leren van het Nederlands in de scholen versterken

Omdat kennis van het Nederlands cruciaal is om het lager onderwijs goed te kunnen starten, moeten kinderen voortaan voldoende in het Nederlandstalig kleuteronderwijs aanwezig zijn, of slagen voor een taalproef, als ze op vijf- of op zesjarige leeftijd in het gewoon Nederlandstalig lager onderwijs wensen in te stappen.

Er is intensief gecommuniceerd met scholen, CLB's en ouders om de maatregel te kaderen en toe te lichten. Ik wil de impact van de maatregel evalueren en nagaan in welke mate die bijdraagt aan de verhoging van de kleuterparticipatie en de effecten op de leervorderingen van de leerlingen.

Vanaf het schooljaar 2010-2011 gelden voor het **onthaalonderwijs** in het secundair onderwijs ontwikkelingsdoelen. Deze ontwikkelingsdoelen moeten het voor anderstalige nieuwkomers mogelijk maken hun studie in het regulier secundair onderwijs met succes voort te zetten. Gekoppeld aan de invoering van de ontwikkelingsdoelen wordt een onthaalklas verplicht om voor elke anderstalige nieuwkomer een individueel leertraject uit te werken.

Daarnaast heb ik de mogelijkheid gecreëerd om dit schooljaar vrijwillig een tweede onthaaljaar te organiseren. Zo hoop ik het rendement van het onthaalonderwijs te kunnen verhogen. In het tweede onthaaljaar kan een leerling nog steeds intensief Nederlands leren om zijn slaagkansen in het regulier secundair onderwijs te verhogen en kan hij bovendien een studiebewijs behalen. Ik zal in 2011 een evaluatie maken van de meerwaarde van een tweede onthaaljaar en de effecten op de leervorderingen van de leerlingen.

De aanvullende lestijden en de tweedelijnsondersteuning voor de Nederlandstalige scholen in de Vlaamse Rand die met veel leerlingen met een andere thuistaal geconfronteerd worden, worden ook in het schooljaar 2010-2011 nog verder gezet. Het wetenschappelijk onderzoek naar de taalvaardigheid wordt begin 2011 opgeleverd en vormt voor mij het aanknopingspunt om dit **ondersteuningsbeleid** te evalueren.

In de evaluatie van de lerarenopleidingen zal bijzondere aandacht uitgaan naar de kennis van het Nederlands bij de instromende en de uitstromende studenten. Ook zal er nagegaan worden hoe de lerarenopleidingen het beheersingsniveau van het Nederlands meten en hoe ze eventuele tekorten remediëren. Op basis hiervan zal ik, in overleg met de lerarenopleidingen, bekijken of de veralgemeende invoering van een starterstoets Nederlands nodig is.

OD 3.3 Nederlands als tweede taal stimuleren

In opvolging van de beleidsaanbevelingen en eindconclusies van de derde rondetafelconferentie Nederlands tweede taal (NT2) is het nieuw Vlaams **afsprakenkader Nederlands tweede taal** op 1 september 2009 in werking getreden. Dit afsprakenkader bevat een aantal afspraken tussen de beleidsdomeinen Werk, Onderwijs en Vorming, Wonen en Inburgering over de organisatie en de afstemming van het opleidingsaanbod Nederlands tweede taal (NT2), de wederzijdse erkenning van studiebewijzen NT2 en de oriëntering en niveaubepaling van kandidaat-cursisten.

In 2011 zal ik het afsprakenkader evalueren in overleg met de verschillende betrokken actoren. Ik zal hierover ook aan de Vlaamse Onderwijsraad een advies vragen.

Om het EVC-beleid in het volwassenenonderwijs te versterken zal ik nagaan in hoeverre de niveautoetsen van de Huizen van het Nederlands kunnen leiden tot automatische vrijstelling van bepaalde opleidingsonderdelen NT2.

Daarnaast wil ik laten onderzoeken in welke mate aanbod Nederlands tweede taal nog effectiever, flexibeler en behoeftegericht kan worden georganiseerd door bijvoorbeeld een regulier aanbod NT2 te voorzien tijdens schoolvakanties en geïntegreerde taaltrajecten verder te stimuleren en door het aanbod van meer intensieve taaltrajecten. Indien noodzakelijk zal ik hiervoor bijkomende maatregelen treffen met ingang in september 2011.

Een behoeftedekkend aanbod NT2 blijft een prioriteit en daartoe zal ik ook de nodige maatregelen op korte termijn met uitwerking dit werkjaar en ook op structurele basis nemen. Hiertoe stem ik ook af met mijn collega van inburgering.

OD 3.4 Strategisch Plan Geletterdheid verder uitvoeren

Een eerste stap in de strijd tegen de laaggeletterdheid is de detectie ervan. Daarom laat ik tegen de zomer van 2011 een **screeningsinstrument** ontwikkelen dat gebruikt kan worden bij trajectbegeleiding naar werk en/of een gepaste opleiding.

Uit onderzoek blijkt dat geletterdheidsvaardigheden bij voorkeur geïntegreerd worden aangeboden als een onderdeel van opleidingen voor kansengroepen. In overleg met mijn collega bevoegd voor Werk heb ik voor het schooljaar 2010-2011 proefprojecten opgestart om **geïntegreerde geletterdheidstrajecten in beroepsopleidingen** verder vorm te geven en te stimuleren. Op die manier wil ik de samenwerking tussen de Centra voor Basiseducatie en de publieke en private opleidingsverstrekkers versterken.

Het huidige **Strategische Plan Geletterdheid** loopt af midden 2011. De evaluatie ervan zal de basis vormen voor een nieuw plan, dat ik voor het zomerreces aan de Vlaamse Regering zal voorleggen. Om de evolutie van de taalkundige en numerieke vaardigheden van volwassenen in Vlaanderen op te volgen en internationaal te kunnen vergelijken nemen we deel aan het Programme for the International Assessment of Adult Competences (PIAAC) van de OESO. Voor Vlaanderen voert de universiteit Gent het onderzoek uit. De eerste resultaten zullen in 2013 beschikbaar zijn.

OD 3.5 Het leren van vreemde talen intensifiëren

De onderwijsministers van de drie Gemeenschappen kwamen overeen de kennis van Nederlands, Frans en Duits van leraren, directies en leerlingen te versterken, door **uitwisseling** en samenwerking te organiseren. De implementatie van deze overeenkomst startte in het schooljaar 2009-2010. Dit schooljaar wil ik deze samenwerking verder zetten en de scholen van het leerplichtonderwijs, hogescholen en universiteiten verder sensibiliseren om actief aan deze uitwisselingsprojecten deel te nemen.

Met het oog op de verbetering van de talenkennis Frans/Duits van toekomstige leraren zal ik de mogelijkheid onderzoeken of ook studenten van de niet-taalgerichte lerarenopleidingen binnen dit project stage in een andere gemeenschap kunnen lopen. Tijdens dit academiejaar zullen we ook de uitbreiding naar tweedejaarsstudenten onderzoeken. Ik wil ook nagaan of studenten die de universiteit als leraar worden opgeleid via dit project in een andere gemeenschap stage kunnen lopen.

Ik onderzoek de mogelijkheid om het project voor de **uitwisseling van leraren** tussen **Brusselse scholen** structureel te maken, zodat scholen meer lange termijn samenwerkingstrajecten kunnen opstarten met scholen uit de andere gemeenschap. Samen met de Franse gemeenschap zetten we nieuwe initiatieven op zoals betere bekendmaking van het project, gemeenschappelijke coaching van de directies, gemeenschappelijke nascholing over de didactische aanpak en een afsluitend evenement aan het eind van het schooljaar.

Het driejarig experiment rond Content and Language Integrated Learning (CLIL) waarbij negen secundaire scholen zaakvakken in het Frans of Engels aanboden, is beëindigd. Ik heb het mogelijk gemaakt dat deze scholen de **CLIL**-methodiek dit schooljaar verder kunnen toepassen. Dit najaar beschik ik over het eindrapport van het wetenschappelijk onderzoek en het advies van het expertenpanel. Op basis hiervan zal de decreetgever beslissen of en welke mogelijke plaats CLIL-projecten, onder welke voorwaarden, in het reguliere curriculum kunnen krijgen en dit met ingang van het schooljaar 2011-2012. Indien er projecten worden opgestart dient er in het bijzonder over gewaakt te worden dat de kennis van het Nederlands en het Nederlandstalig karakter van het Nederlandstalig onderwijs in Brussel behouden blijft en versterkt worden.

Tevens wordt het OETC-project (Onderwijs in Eigen Taal en Cultuur) grondig geëvalueerd.

Vlaanderen neemt deel aan de **European Survey on Language Competences** (ESCL). Dit internationaal vergelijkend onderzoek opgezet door de Europese Commissie gaat na in welke mate leerlingen vreemde talen beheersen. In Vlaanderen worden in 2011 leerlingen in de eerste graad secundair getest voor Frans en leerlingen in de tweede graad voor Engels. De eerste resultaten worden in 2012 verwacht.

Ook via de Vlaamse peilingen krijgen we een zicht op de beheersing van vreemde talen. Zo is in september 2010 in mijn opdracht een onderzoeksgroep gestart met de ontwikkeling van toetsen voor een peiling Frans op het einde van de 3de graad ASO-TSO-KSO (cf. OD7.2).

OD 3.6 Een taalbeleid in elke school aanmoedigen

Op mijn vraag heeft de onderwijsinspectie tijdens de schooldoorlichtingen in het schooljaar 2009-2010 het talenbeleid extra in de kijker geplaatst. De onderwijsinspectie zal hierover in de Onderwijsspiegel rapporteren.

Vooruitlopend op de hervorming van het secundair onderwijs wil ik, gratis en vrijblijvend, **screeningsinstrumenten** ter beschikking stellen van basis- en secundaire scholen, zodat deze kunnen nagaan in welke mate de leerlingen het Nederlands voldoende beheersen om zonder problemen de lessen te volgen. Scholen en leraren kunnen met deze informatie verder aan de slag om de eventuele problemen van bepaalde leerlingen in kaart te brengen en ze te remediëren.

Voor de leerlingen in het eerste leerjaar van het lager onderwijs heeft de overheid het Screeningsinstrument Aanvang Lager Onderwijs Taalvaardigheid (**SALTO**) laten ontwikkelen. Dat staat sinds 2008 ter beschikking van de scholen. Daarom wens ik de implementatie van SALTO te evalueren. Voor de leerlingen die starten in het secundair onderwijs wens ik eveneens een **screeningsinstrument** ter beschikking te stellen van scholen (cf. eerste oriëntatienota hervorming secundair onderwijs). Daarom liet ik de bestaande instrumenten in kaart brengen en zal ik hun bruikbaarheid door een werkgroep van experts laten beoordelen. Het onderzoek naar de bruikbaarheid van de bestaande screeningsinstrumenten zal eveneens, samen met de talennota, tegen Pasen 2011 rond zijn.

Scholen vinden steeds beter de weg naar de website '**de lat hoog voor talen**'. Zowel voor het Nederlands als voor de moderne vreemde talen vinden ze er voorbeelden van goede praktijk, linken naar beleidsteksten, websites, aankondigingen van congressen, ... Een moderatorengroep, gecoördineerd door het Agentschap voor Onderwijskwaliteit, kent een kwaliteitslogo toe aan bijdragen van geregistreerde leden die een interessante implementatie zijn van de herziene eindtermen en de talenbeleidsnota.

SD 4 Leerlingen voorbereiden op een succesvolle start op de arbeidsmarkt

OD 4.1 Duurzaam samenwerken tussen Onderwijs, Werk en Vorming

Sinds vorig jaar is het gemeenschappelijk managementcomité Onderwijs, Vorming en Werk operationeel. Daarop worden beleidsvoorstellen op het snijvlak van beide beleidsdomeinen besproken en wordt er voor de nodige afstemming gezorgd. Daarnaast worden ook inspanningen geleverd om geïntegreerde beleidsvoorstellen te formuleren rond kwaliteitszorg en EVC.

OD 4.2 De Vlaamse kwalificatiestructuur invullen

Het is de bedoeling om op termijn alle erkende opleidingen af te stemmen op de kwalificaties in de kwalificatiestructuur. Op dit moment zijn er echter **nog geen kwalificaties beschikbaar**. Dat heeft gevolgen voor het organiseren van nieuwe opleidingen en voor het hervormen van bestaande opleidingen. De gevolgen zijn het meest voelbaar voor HBO5 en secundair-na-secundair opleidingen. Daarom zal ik in overleg met de sociale partners en de onderwijspartners de resterende knelpunten in de implementatie van de Vlaamse Kwalificatiestructuur oplossen.

Het Europees Parlement en de Raad hebben in de Aanbeveling van 23 april 2008 tot vaststelling van een Europees kwalificatiekader voor een leven lang leren, de lidstaten aanbevolen hun nationale kwalificatiesystemen tegen 2010 te koppelen aan het **Europese kwalificatiekader** (EQF). Ik wil de koppeling tussen de Vlaamse Kwalificatiestructuur en het EQF realiseren in het voorjaar 2011. Zo leggen we de noodzakelijke basis voor de vergelijkbaarheid van onze kwalificaties met deze van andere EU- lidstaten.

OD 4.3 Werkpleklers uitbreiden en de kwaliteit ervan verzekeren

Dit schooljaar zal ik een **omzendbrief** werkpleklers publiceren, waarin de regelgeving voor het voltijds secundair onderwijs wordt uiteengezet. De kwalitatieve en kwantitatieve uitbouw van werkpleklers zal deel uitmaken van de nieuwe jaarplannen van de Regionale Technologische Centra en de nieuwe sectorconvenants.

Een grote uitdaging is weggelegd in het uitbouwen van werkpleklers, en dan voornamelijk als verplicht onderdeel van de **HBO5- en Se-n-se** opleidingen (cf. OD2.6). Er komt een actieplan om de secundaire scholen, centra voor volwassenenonderwijs en instellingen hoger onderwijs in hun organisatie van werkpleklers te faciliteren. Waarbij VDAB en Syntra vanuit hun ervaring met werkpleklers partners zullen zijn. Om werkpleklers meer zichtbaar te maken in Vlaanderen, zal ik goede **praktijkvoorbeelden** in onderwijs- en opleidingsinstellingen en bedrijven verspreiden.

Het werkpleklers zal opgenomen worden in de conceptnota voor de hervorming secundair onderwijs.

OD 4.4 Leren en werken consolideren

De evolutie van het voltijds engagement en van de evoluties van de verschillende fasen zowel in het DBSO als bij Syntra wordt strikt opgevolgd. Die opvolging zal in de toekomst nog verfijnd worden. De financiering om het voltijds engagement te realiseren, dient te worden herzien.

Op basis van de resultaten van het onderzoek naar de **toeleiding** naar de centra leren en werken en het profiel van de jongeren die ervoor kiezen, zal ik het beleid eventueel aanpassen.

Syntra Vlaanderen wil die werkwijze consolideren en heeft daarom een beleidsplan met prioriteiten, verantwoordelijkheden en een tijdsplan voor de leertijd ontwikkeld. Binnen Syntra werden het voorbije schooljaar de eerste diploma's secundair onderwijs uitgereikt.

Begin maart 2010 werd het eerste voortgangsrapport van de **regionale overlegplatformen** (ROP) opgeleverd. Daarin werden een aantal aanbevelingen geformuleerd om de werking van de ROP bij te sturen.

Ondertussen wordt verder gewerkt aan de modulaire organisatie van het Deeltijds Beroeps Secundair Onderwijs (DBSO). Vanaf dit schooljaar worden hout, bouw, decoratie, handel en administratie en voeding/horeca **modulair** aangeboden. Vanaf volgend schooljaar volgen distributie en elektriciteit/elektronica.

Voor het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest kunnen de regionale sociaal-economische overlegcomités dezelfde opdrachten en bevoegdheden krijgen voor leren en werken als de VDAB in Vlaanderen. In de loop van 2011 zal hiertoe een samenwerkingsprotocol worden voorbereid.

Een eventuele bijsturing van leren en werken wordt meegenomen in de hervorming van het secundair onderwijs.

OD 4.5 De beroepsopleidingen versterken

Aanbieders van beroepsopleidingen moeten in hun aanbod kunnen inspelen op de behoeften van de arbeidsmarkt. In de loop van dit schooljaar, zal dan ook werk gemaakt worden van procedures waardoor nieuwe opleidingen kunnen georganiseerd worden.

Een goede aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt betekent dat bij het uittekenen van beroepsopleidingen vertrokken wordt van **de** behoeften aan competenties en beroepskwalificaties op de arbeidsmarkt. Het betekent ook dat die opleidingen vlot op die behoeften kunnen inspelen. Daarom zal ik nagaan hoe de **programmatieprocedures kunnen worden ingekort**.

Samen met de onderwijskoepels en het GO! en de betrokken beroepssectoren zal ik onderzoeken op welke wijze **groene technologie** in de diverse opleidingen ingang kan vinden en welke ondersteuning van de overheid hierbij gewenst is. Zowel het ‘vergroenen’ van de scholen als het bevorderen van de kennis van ‘groene’ technologie staan hierbij voorop.

Samen met vertegenwoordigers van de **social profit**, de verantwoordelijken voor het beleidsdomein Welzijn en de onderwijsverstrekkers, wil ik nagaan hoe we de instroom in de opleidingen die naar de social profit leiden, kunnen stimuleren. Dezelfde operatie zal ik doen voor de toeleiding naar andere knelpuntberoepen, waaronder technische beroepen.

OD 4.6 Werk maken van de beroepskolom

De beroepskolom start op het niveau van het secundair onderwijs en loopt via het hoger beroepsonderwijs tot de professionele bachelor. Ze moet er voor zorgen dat er ook op beroepstechnisch vlak **logische leerlijnen** worden uitgezet, die zorgen voor een cumulatieve competentieontwikkeling. Bij de ontwikkeling van de beroepskolom worden de publieke opleidingsverstrekkers (VDAB, Syntra) betrokken, zodat een consistent Vlaams beleid rond beroepsopleidingen ontstaat.

Die beroepskolom vindt al een eerste toepassing in het kader van het toekomstgericht competentiebeleid van het werkgelegenheids- en investeringsplan (WIP). Samen met mijn collega bevoegd voor Werk zal ik een aantal projecten opzetten waarmee we kunnen inspelen op de noden van de arbeidsmarkt. De projecten moeten het immers mogelijk maken dat lerenden, werkenden en werkzoekenden een cumulatief kwalificatiegericht opleidingstraject kunnen volgen.

OD 4.7 De Regionale Technologische Centra verder uitbouwen

Bij de verdere uitbouw van de Regionale Technologische Centra wil ik de klemtoon leggen op een sterkere, arbeidsmarktgerichtheid en de versterking van de participatieve besluitvormingsprocessen. Ik wil de **slagkracht van de RTC's verbeteren** door de looptijd van de beheersovereenkomsten te verlengen en de bruggebouwers volledig in de RTC's in te bedden. Daartoe zullen de nodige decretale stappen gezet worden, evenals nieuwe overeenkomsten onderhandeld. Hierover zal ik ook met mijn collega van Werk in overleg treden.

OD 4.8 Stimuleren van loopbanen in wetenschap en technologie

Samen met mijn collega bevoegd voor Wetenschap en Innovatie zal ik in het schooljaar 2010-2011 een pilootproject opzetten om de samenwerking tussen de universiteiten, hogescholen en onderzoeksinstituten aan de ene kant en de scholen aan de andere kant te bevorderen en te versterken. Doel daarvan is **meer leerlingen aan te sporen** voor een natuurwetenschappelijke of technische opleiding te kiezen. Alle vakleraren en in het bijzonder de leraren wetenschappen spelen

een belangrijke rol in de vorming van netwerken tussen de scholen en onderzoeksgemeenschap. Ook de leerkrachten van het lager onderwijs hebben hierin een rol. Ook in de geïntegreerde initiële lerarenopleidingen moet hiernaar de nodige aandacht gaan.

Dit jaar werken we aan een actieplan om onderwijs dat zich richt op technische en wetenschappelijke vaardigheden in de kijker te zetten. Wetenschap en technologie moeten opnieuw populaire richtingen worden in ons onderwijs. We willen daartoe, samen met mediamensen, een campagne opzetten.

OD 4.9 Topsportscholen evalueren

Op 1 juni 2010 werd een nieuw topsportconvenant gesloten tussen de onderwijs- en sportinstanties in Vlaanderen. Mijn administratie zal het specifiek onderwijsluik daarvan evalueren tegen het einde van dit schooljaar. Dit moet me toelaten het beleid op het vlak van topsport in het leerplichtonderwijs eventueel bij te sturen en na te gaan of dit beleid kan **uitgebreid worden naar de culturele sector**. Hierbij wordt dan vooral gedacht aan de opleidingen ballet en muziek van het kunstsecundair onderwijs. Voor de opleiding ballet, uniek in Vlaanderen, werden intussen al gunstmaatregelen ingevoerd, meer bepaald de mogelijkheid voordrachtgevers in te schakelen respectievelijk het toekennen van een contingent afwezigheidsdagen voor leerlingen. Het is opportuun na te gaan of dergelijke maatregelen, zowel organisatorisch als pedagogisch-didactisch, kunnen uitgebreid worden voor desbetreffende artistieke opleidingen, en om te onderzoeken of die maatregelen structureel verankerd kunnen worden in een convenant naar analogie met het topsportconvenant. Het streefdoel blijft om jongeren de kans te geven studies én sport of een kunstbeoefening met elkaar te combineren, zodat zij een eindkwalificatie kunnen behalen die toegang geeft tot vervolgonderwijs of de arbeidsmarkt.

SD 5 De leraar erkennen als sleutelfiguur in de vorming van open, veelzijdige en sterke persoonlijkheden

Kwaliteitsvol onderwijs staat of valt met goede leraren. Zij vormen de spil van het leerproces. Zij zijn de echte bouwstenen van een school. School maken, is ook teamwerk. Daarom moeten we de inspanningen van alle personeelsleden naar waarde schatten. Ik ben dan ook gestart met de voorbereiding van een loopbaanpact, 3 nieuwe cao's (hoger onderwijs, basiseducatie en het niet hoger onderwijs) voor de periode 2010-2011 en een geïntegreerd Vlaams syndicaal statuut.

Het is mijn ambitie in het najaar van 2011 een voorontwerp van decreet over het Vlaams **syndicaal statuut** aan het Vlaams Parlement voor te leggen. Mijn administratie heeft al een voorontwerp van decreet opgesteld waarover ik dit werkjaar informeel overleg met de onderwijspartners zal voeren. De lokale, sectorale of centrale onderhandelingsstructuren kunnen immers slechts optimaal functioneren, indien deze partners van bij de start bij de uitwerking van het nieuwe syndicaal statuut worden betrokken.

OD 5.1 Een professioneel personeelsbeleid mogelijk maken

Om kwaliteitsvol onderwijs te verzekeren, moeten we excellente leraren blijven aantrekken en behouden. Daarom wil ik met de sociale partners een **globaal loopbaanpact** afsluiten. In september 2010 gaf ik alvast het startschot van een breed loopbaan debat. Dit debat moet toelaten in een open geest en zonder voorafgaande taboes op zoek te gaan naar antwoorden en oplossingen voor een rits uitdagingen zoals de beginnende leraar, de zij-instromers, de inzetbaarheid in het onderwijs, het aantrekkelijker maken van de loopbaan (met aandacht voor pedagogisch comfort, taak- en functiedifferentiatie, vormen van waardering, ...), het einde van de loopbaan en tenslotte een meer

doorgedreven competentieontwikkeling van het onderwijspersoneel (initiële opleiding en nascholing van leraren met ook aandacht voor professionalisering van directies en schoolbesturen).

In november 2010 wil ik alleszins starten met gesprekken over de situatie van de beginnende leraar, de zij-instromers en de inzetbaarheid. Ik wil de werkzekerheid van beginnende leraren versterken en hun werkomstandigheden verbeteren. Ik wil ook naar mogelijkheden zoeken om de ervaring uit de privésector en als zelfstandige te honoreren en wil ik werk maken van verkorte trajecten binnen de lerarenopleiding. Om de professionalisering verder te stimuleren wil ik hoger gekwalificeerden inzetten in alle onderwijsniveaus. Dit betekent dat we de discussie over de bekwaamheidsbewijzen moeten aangaan.

De resterende thema's pakken we in de daaropvolgende werkjaren aan. Het loopbaandebat moet in 2012 uitmonden in een globaal loopbaanpact. Niets sluit echter uit dat we binnen dat traject sneller (deel) resultaten behalen. Waar mogelijk zullen we die dan ook concretiseren.

Om leraren te helpen bij het uitoefenen van hun beroep zal ik dit schooljaar starten met de voorbereiding van een **educatieve portaalsite**. Leerkrachten moeten daar ondersteunend lesmateriaal vinden, maar ook informatie kunnen opzoeken over bvb. zorg, leerstoornissen, het handhaven van discipline enz.

OD 5.2 Hoger gekwalificeerden inzetten

Dit thema zal in de discussies rond het loopbaanpact (cf. OD 5.5) aan bod komen.

OD 5.3 Nascholing en werkplekleren stimuleren

Uit de resultaten van de Teaching and Learning International Survey (TALIS) blijkt dat Vlaamse leraren weinig nascholing volgen. Binnen het loopbaandebat (cf. OD 5.5) zal ik op zoek gaan naar manieren om de nascholing en werkplekleren gericht in te zetten in functie van de competentie- en loopbaanontwikkeling van de leraar.

OD 5.4 De lat voor de initiële lerarenopleiding hoger leggen

Dit najaar start de **evaluatie van het decreet op de lerarenopleidingen**. Ik zal een commissie van deskundigen oprichten, die in interactie met de lerarenopleidingen deze evaluatie zal uitvoeren. De focus ligt op de initiële lerarenopleidingen en de wijze waarop zij hun rol in de professionele vorming van beginnende leraren vervullen. Ik verwacht het eindrapport tegen eind 2012. Ik zal de aanbevelingen van de Europese ministers voor onderwijs integreren in de evaluatie en er voor zorgen dat informatie van de evaluatie doorstroomt naar het loopbaandebat (cf. OD 5.5).

De werking van de expertisenetwerken en het regionaal platform wordt geëvalueerd bij de opmaak van de nieuwe beheersovereenkomsten.

Niet alle studenten in de initiële lerarenopleiding vinden een **stageplaats**. Om daarvoor een oplossing te zoeken, zal ik in elke provincie een task force oprichten waarin de overheid, de lerarenopleidingen en de scholen met elkaar samenwerken.

Ik zal de lerarenopleiding aanmoedigen om voor alle studenten minstens één stageperiode in te vullen met een **Student tutoring** project moet een plek krijgen in het onderwijs. We zullen daarvoor het regelgevende, structurele kader uittekenen en gebruik maken van de op het terrein opgebouwde expertise en op het effectiviteitsonderzoek dat de Koning Boudewijnstichting voor ons verrichtte. De lopende pilootprojecten worden in afwachting daarvan met een jaar verlengd.

OD 5.5 Het beleidsvoerend vermogen van scholen versterken

Zowel het schoolbestuur als de directeur moeten een visie op kwaliteitsvol onderwijs kunnen koppelen aan leiderschap en professioneel werkgeverschap. Binnen het loopbaandebat (cf. OD 5.1) wil ik ook nagaan hoe we de verdere professionalisering van directeurs en schoolbesturen kunnen ondersteunen.

OD 5.6 De rechtspositie in het hoger onderwijs stroomlijnen

In haar nota van 16 juli 2010 heeft de Vlaamse Regering een aantal garanties geformuleerd voor de personeelsleden die betrokken zijn bij de integratie van de academische hogeschoolopleidingen in de universiteiten. Eind september ging een werkgroep van start om de gevolgen voor de personeelsleden in kaart te brengen en voorstellen te formuleren.

Tegen eind 2012 moeten we **één nieuwe geïntegreerde rechtspositie** uitwerken voor het geheel van het hoger onderwijs. Daartoe zal ik in het Vlaams Onderhandelingscomité hoger onderwijs een werkgroep installeren. Het is van belang dat de ééngemaakte rechtspositie de mobiliteit van de personeelsleden bevordert maar tegelijk ook voldoende ruimte laat aan de instellingen om een eigen personeelsbeleid te voeren.

SD 6 De maatschappelijke verwevenheid van onderwijs met lokale, regionale en internationale netwerken versterken

OD 6.1 Het pedagogisch partnerschap tussen scholen en ouders ondersteunen

De **ouderverenigingen** en de ouderraden zijn een belangrijke schakel om het ouderengagement op school waar te maken.

Met ingang van 1 januari 2011 zal ik de Vlaamse Confederatie van Ouders en Ouderverenigingen (VCOV) en de Educatieve Vereniging voor Ouderwerking in het Officieel Onderwijs (EVO) onderbrengen in het reguliere kader voor de subsidiëring van de ouderkoepelverenigingen, zijnde de Koepel van Ouderverenigingen van het Officieel Gesubsidieerd Onderwijs (KOOGO), GO! Ouders en het Vlaams Centrum voor Ondersteuning van Ouderverenigingen (VCOO).

Ik zal de ouderkoepelverenigingen opdragen, zich volgend schooljaar - naast de dagelijkse werking en de implementatie van de engagementsverklaring - bijkomend te focussen op de maximumfactuur basisonderwijs, het dossier kostenbeheersing secundair onderwijs en de overdracht van gegevens bij schoolverandering. Ik zal de huidige beheersovereenkomst evalueren en in de beheersovereenkomst 2012 – 2014 opnieuw een aantal thema's centraal stellen.

OD 6.2 Brede scholen realiseren

Het komt er dit werkjaar op aan een coherent brede schoolbeleid uit te stippelen samen met alle betrokken ministers. Ik zal daarom een **beleidsdomeinoverschrijdende projectwerkgroep** in het leven roepen.

De brede school is per definitie ook **een lokaal initiatief**. De projectwerkgroep zal dan ook bekijken hoe de Vlaamse Overheid het ideale klimaat kan scheppen om brede scholen te laten ontstaan, zonder daarbij één strak model op te leggen.

Onlangs liepen de Brede School-**proefprojecten** af. Het Steunpunt Diversiteit en Leren onderzocht de resultaten ervan. Enkele maanden geleden lanceerde ik een nieuwe projectoproep waardoor sinds 1 september 2010 4 nieuwe projecten ruimte krijgen om te experimenteren. Tegelijkertijd blijf ik met www.dynamo3.be investeren in samenwerking tussen scholen en lokale culturele en cultuureducatieve partners.

Voor die brede scholen waar een school de kern van is, zal ik dit jaar de nodige maatregelen nemen om dat ook ruimtelijk-architecturaal te vertalen. Agion zal hierover een rapport opmaken met concrete voorstellen. Dat neemt niet weg dat ook andere instellingen – bvb. voorschoolse kinderopvang – de kern kunnen worden van een brede school.

OD 6.3 De regierol van de gemeenten in het lokaal flankerende onderwijsbeleid verstevigen

In uitvoering van het decreet lokaal flankerend onderwijsbeleid heeft mijn administratie de gemeenten vorig schooljaar bevestigd over het gebruik van de **sociale en andere voordelen**. De resultaten hiervan zal ik dit najaar aan het parlement presenteren. Vervolgens zal ik een voorstel formuleren dat het vertrekpunt moet vormen voor een breed debat in de lente van 2011. Het is mijn bedoeling op basis hiervan de huidige interpretatieproblemen over sociale en andere voordelen op te lossen.

Daarnaast wil ik het lokaal flankerend onderwijsbeleid verstevigen door een duidelijkere definitie van de **regiefunctie van de gemeenten** en een betere **afstemming met het Lokaal Overleg Platform (LOP)**. Via gesprekken met vertegenwoordigers van steden en gemeenten, LOP-deskundigen en voorzitters verken ik de knelpunten, sterktes, zwaktes en verwachtingen op het terrein. In de lente van 2011 zal ik een conceptnota voorleggen.

Daarom zal ik in het najaar de **mandaatperiode van de LOP**-voorzitters bij besluit aanpassen. In de toekomst zullen LOP's, in functie van een betere afstemming, op hetzelfde moment als de lokale besturen aan hun beleidsplannen werken.

OD 6.4 Scholengemeenschappen versterken

De gegevens, conclusies en aanbevelingen over de **werking van scholengemeenschappen** die recent ter beschikking kwamen, zal ik analyseren met het oog op een verdere structurele versterking van de scholengemeenschappen.

Op 1 september 2011 start een nieuwe periode voor samenstelling van scholengemeenschappen. Om waar mogelijk de werking van scholengemeenschappen nu al te versterken, zal ik een **mini-decreet** met een aantal beperkte en technische aanpassingen aan de bestaande regelgeving voorleggen.

OD 6.5 Het onderwijs in de centrumsteden versterken

Door recente demografische evoluties ontstonden er in de centrumsteden capaciteitsproblemen. De meest acute problemen deden zich in schooljaar 2009-2010 voor in Brussel, Antwerpen, Gent, Halle en Vilvoorde. In overleg met de (potentiële) onderwijsaanbieders, slaagde ik erin voldoende bijkomende plaatsen te creëren zodat in september 2010 **elk kind een school** kon vinden.

Extra infrastructuurmiddelen werden ingezet om aan de capaciteitsnood te verhelpen. Daarnaast werd voorzien in een hertelling in scholen van het gewoon lager onderwijs in regio's met een sterk stijgende demografische evolutie. Op die manier kon de omkadering voor het gewoon lager onderwijs bij de start van elk schooljaar worden aangepast aan het effectieve leerlingenaantal. In dichtbevolkte

gebieden kunnen scholen voor gewoon basisonderwijs van dezelfde groep op minder dan 2 km van elkaar worden opgericht.

Op vraag van het Vlaams Parlement heb ik een taskforce binnen de Vlaamse administratie opgericht om de problematiek en de noden van de schoolinfrastructuur in kaart te brengen op korte en lange termijn.

Om de **acute problemen**, die zich als gevolg van de demografische evolutie ook volgend schooljaar zullen stellen, te kunnen aanpakken, zullen we verder zoeken naar evenwichtige capaciteitsuitbreidingen in overleg met de betrokken gemeenten. De werking werd intussen verruimd en het overleg over deze problematiek wordt met 28 gemeenten aangedaan. In de betrokken gemeenten zal op basis van een eerste analyse van een reeks sleuteldata worden nagegaan of een lokale taskforce moet worden opgericht om een oplossing te vinden voor de acute problemen en om een masterplan op te stellen.

In het bijzonder voor de steden en gemeenten met een reëel risico op **capaciteitstekorten**, moet het mogelijk zijn bouwsubsidies toe te kennen op basis van een grondige analyse van **indicatoren** (demografische evoluties, schoolmobiliteitsindicatoren) van de te verwachten vraag naar onderwijsplaatsen. Aangezien schoolgebouwen vaak een levensduur van tientallen jaren blijven hebben, is het aangewezen om beslissingen te integreren in het overleg tussen het Vlaamse en lokale niveau. In geval van onderbenutting kan dan rekening gehouden worden met mogelijke (bestemmings)wisselingen van schoolgebouwen en andere (publieke) voorzieningen.

In de loop van 2011 willen we komen tot een instrument om lokale besturen te ondersteunen bij het omgaan met toekomstige capaciteitsbehoeften. Het ontwikkelen van zo'n instrument, vereist een **haalbaarheidsstudie**.

OD 6.6 Het onderwijs in Brussel aanpakken

Samen met mijn Brusselse collega bevoegd voor Onderwijs zal ik een structurele oplossing uitwerken voor de ondersteuning van de Nederlandstalige scholen in Brussel. Vanuit het beleidsdomein Onderwijs en Vorming werken we constructief mee in de “**Task Force Brussel**”.

De **leerplichtcontrole in Brussel** wordt uitgevoerd en opgevolgd door een gemeenschappelijke cel, bestaande uit vertegenwoordigers van de Vlaamse en Franse Gemeenschap. Het afgelopen schooljaar werd er voor de tweede keer een leerplichtcontrole uitgevoerd in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. De procedure werd aangepast, waardoor deze het komende schooljaar optimaler kan verlopen. Er is ook overleg geweest met de Brusselse gemeenten, het comité voor bijzondere jeugdzorg en met het Brusselse parket om ieders rol in de leerplichtcontrole verder te definiëren. Dit zal uitmonden in een vernieuwd samenwerkingsprotocol.

In samenwerking met de Franse Gemeenschap en onder de coördinatie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zal ik graag verder meewerken aan de werkgroep die voorstellen zal formuleren om het schoolverzuim en het voortijdig schoolverlaten in Brussel beter te bestrijden.

OD 6.7 De internationale dimensie van het onderwijs(beleid) verder vorm geven

In 2010 staan enkele cruciale dossiers op de Europese agenda die de samenwerking voor de komende tien jaar zullen bepalen. Ik zal mijn rol als coördinerend minister voor Onderwijs & Vorming tijdens het Bbelgisch voorzitterschap van de Europese Unie gebruiken om daar onze stempel op te drukken.

In samenspraak met de twee andere partnerlanden van het **triovoorzitterschap** Spanje-België-Hongarije en met de Europese Commissie werden een aantal raadsconclusies uitgewerkt. Het gaat om thema's als het verwerven van basisvaardigheden, het stimuleren van onderwijs voor duurzame ontwikkeling, het bevorderen van mobiliteit en het op sporen zetten van de Europese samenwerking inzake beroepsonderwijs en –opleiding voor de komende 10 jaar. . Daarnaast houdt het Belgisch voorzitterschap ook rekening met de themajaren 2010 - Europees Jaar van de bestrijding van armoede en sociale uitsluiting – en 2011 Europees Jaar van het Vrijwilligerswerk. Tijdens het Hongaars Voorzitterschap (1e helft 2011) zal ik als woordvoerder voor België het EU- beleid op vlak van onderwijs en vorming verder helpen uittekenen.

Binnen de **Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling** (OESO) nemen we deel aan internationaal vergelijkend onderzoek zoals PISA en PIAAC (cf. OD 3.5) en relevante thematische reviews. We zijn vertegenwoordigd in het Onderwijscomité, de beheerraad van het Centre for Educational Research and Innovation (CERI) en verschillende OESO-netwerken. Zelf zal ik daarom actief deelnemen aan de OESO ministeriële conferentie begin november 2010.

Wat de **samenwerking met landen in het Zuiden** betreft, investeer ik dit jaar in onderwijsprojecten in Zuid-Afrika (Vrijstaat en KwaZulu-Natal), waarbij de nadruk ligt op de ontwikkeling van de vaardigheden van leraren basisonderwijs. Daarnaast wil ik een bilaterale onderwijssamenwerking met Suriname mogelijk maken en zet ik verder in op de twinnings tussen Vlaamse en Marokkaanse scholen.

Tot slot wil ik de klemtoon leggen op de bilaterale samenwerking, waarbij mijn aandacht vooral uitgaat naar onze buurlanden. Ik verleng de samenwerking met Frankrijk voor de nascholing van Vlaamse **leraren Frans**. Nieuw is dat niet enkel de leraren uit het leerplichtonderwijs kunnen deelnemen, maar ook docenten uit de lerarenopleiding.

OD 6.8 Gelijkwaardigheid van buitenlandse diploma's sneller erkennen

De Vlaamse Regering heeft in september 2010 het besluit goedgekeurd van de (automatische) erkenning van de **gelijkwaardigheid van de Nederlandse diploma's** hoger onderwijs met de overeenstemmende Vlaamse diploma's van bachelor, master en doctor. Dit besluit biedt de rechtsgrond om een specifieke en gedetailleerde equivalentielijst op te stellen vertrekkende van de diploma's vervat in het precedentenstelsel.

Samen met mijn Nederlandse collega zal ik een voorontwerp van **verdrag** opstellen voor de wederzijdse erkenning van de Nederlandse en Vlaamse diploma's hoger onderwijs op basis van een **gemeenschappelijk register** van erkende en geaccrediteerde hoger onderwijsopleidingen waardoor er geen onderscheid meer gemaakt wordt tussen Nederlandse en Vlaamse diploma's. Uitgangspunt is dat alle opleidingen in het Nederlandse en Vlaamse hoger onderwijs geaccrediteerd worden aan de hand van vergelijkbare accreditatiekaders en kaders voor toets nieuwe opleiding.

Daarnaast zal ik ook tegen eind 2010 aan de Vlaamse Regering een ontwerp van besluit voorleggen houdende vastlegging van een vernieuwde generieke procedure voor de erkenning van buitenlandse diploma's. Hierin zal ik de principes van de Lissabonconventie volledig integreren. Daarnaast zal ik voorstellen om ook het structuurdecreet aan te passen zodat de universiteiten en hogescholen gebonden zijn door de **principes van de Lissabonconventie** wanneer ze beslissen over de erkenning van buitenlandse diploma's voor toegang tot de Vlaamse opleidingen en over de erkenning van buitenlandse studieperiodes.

Ook binnen de Europese Hoger Onderwijs Ruimte blijft de praktijk van erkenning van diploma's en studieperiodes achterop lopen op principes van de Lissabonconventie. Op basis van het rapport van de Bologna Follow Up Group zal ik daarom met voorstellen komen tegen de volgende ministeriële Bolognaconferentie in Boekarest. Alle ministers zouden zich ten minste moeten engageren tot een automatische erkenning van de bachelor- en masterdiploma's uit die landen die een Europees gecertificeerd kwalificatieraamwerk hanteren gebaseerd op leerresultaten en die een kwaliteitszorgsysteem hebben dat voldoet aan de European Standards and Guidelines for Quality Assurance.

Ook in het **secundair** onderwijs en het **volwassenenonderwijs** moet de erkenning van een buitenlands studiebewijs sneller verlopen. Ik zal de huidige regeling laten screenen met het oog op een eventuele actualisatie

SD 7 Ervoor zorgen dat elke onderwijsinstelling topkwaliteit kan bieden

Met het nieuwe decreet op de kwaliteit van het onderwijs beschikken we over een kader voor de taakverdeling tussen de onderwijsinstellingen, de pedagogische begeleidingsdiensten en de onderwijsinspectie. Ik zal dit decreet nu verder operationaliseren.

OD 7.1 De interne kwaliteitszorg van de instellingen versterken

Het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van onderwijs vraagt dat onderwijsinstellingen en CLB's systematisch hun eigen kwaliteit onderzoeken en bewaken. De pedagogische begeleidingsdiensten ondersteunen de scholen en de CLB's in het hoog houden van die kwaliteit.

Het decreet kwaliteit voorziet in de oprichting van een **evaluatiecommissie** die systematisch de werking van de **pedagogische begeleidingsdiensten** (PBD's), de permanente ondersteuningscellen en het samenwerkingsverband netgebonden pedagogische begeleidingsdiensten zal evalueren. Daartoe worden momenteel de eerste stappen gezet. Belangrijk daarbij is het uittekenen van het beoordelingskader dat door de commissie zal worden gehanteerd. Bovendien moet een werkingsprotocol worden opgemaakt waarin de principes van deze evaluatie worden verankerd.

Momenteel overleg ik over dit **beoordelingskader** met wetenschappers, maar ook met de begeleidingsdiensten zelf. Verder zal komend jaar ook werk worden gemaakt van het hoger genoemde werkingsprotocol, met ondermeer een beschrijving van de deontologische regels waaraan de leden van de commissie zullen moeten voldoen, de wijze van verslaggeving en de wijze waarop de personeelsleden van de instelling worden betrokken. Nadien zullen we de kalender van deze evaluaties bepalen.

De organisatie van een dergelijke evaluatie is slechts één van de thema's waarover ik met de begeleidingsdiensten in overleg wil gaan. Daarom zullen we in 2011 het gesprek op gang trekken over de vraag hoe we in de toekomst structureel overleg kunnen organiseren tussen de **overheid en de PBD's**.

Met een aantal andere ondersteunende diensten, die op vraag van de overheid scholen ondersteunen, lopen momenteel gesprekken om te kijken hoe dit **begeleidingsaanbod** maximaal kan afgestemd worden op het reguliere aanbod van de begeleidingsdiensten.

OD 7.2 Informatierijke omgevingen ontwikkelen

Om de kwaliteit van het Vlaams onderwijs te bewaken en te verbeteren moet de overheid evalueren of de doelstellingen die ze vooropstelt, gerealiseerd worden. Daarom wil de overheid onder meer weten in welke mate de leerlingen de eindtermen of ontwikkelingsdoelen daadwerkelijk behalen. Sinds 2002 bestaat daarvoor het systeem van **periodieke peilingen**. Op basis van de wiskundepeilingen in 2008 en 2009 beschikken we nu over wiskunderesultaten van het basisonderwijs en van de A- en de B-stroom van de eerste graad secundair onderwijs. Als we de peilingsresultaten analyseren door ze naast andere (inter)nationale onderzoeks- en evaluatieresultaten en naast ervaringen uit de praktijk te leggen, krijgen we een rijke voedingsbodem voor een discussie over de kwaliteit van het wiskundeonderwijs tot 14 jaar. Daarom organiseer ik met de verschillende onderwijspartners een open conferentie hierover in maart 2011. Daar zullen we samen zoeken naar concrete aanbevelingen voor verbeteracties.

Vorig schooljaar zijn er opnieuw twee peilingen afgenomen. Voor de peiling wereldoriëntatie (tijd, ruimte, maatschappij en brongebruik) in het basisonderwijs is er een bijkomende steekproef getrokken met **Brusselse scholen** zodat we een beter zicht krijgen op de mate waarin het Nederlandstalig onderwijs in Brussel deze eindtermen realiseert. Voor het eerst is er ook een peiling uitgevoerd in de derde graad van het secundair onderwijs, namelijk de peiling Nederlands (lezen, luisteren en spreken) bij leerlingen van het ASO, KSO en TSO. De resultaten hiervan zullen beschikbaar zijn in het voorjaar van 2011. In 2011 vinden er twee peilingen in het secundair onderwijs plaats: een herhaling van de peiling informatieverwerving en -verwerking in de A-stroom van de eerste graad en een peiling wiskunde in de 2de graad ASO. Ik gaf de onderzoekers inmiddels ook de opdracht om te starten met de ontwikkeling van de peilingstoetsen voor de peiling Frans (lezen en spreken) in de derde graad ASO, KSO en TSO en de peiling informatieverwerving en -verwerking en ICT in het basisonderwijs.

Tot eind 2011 is er een **kaderovereenkomst** gesloten met een onderzoeksploeg van de KULeuven om het peilingsonderzoek uit te voeren. Ik maak een evaluatie van de lopende overeenkomst tegen eind 2010 en zal grondig nagaan hoe we de peilingen in de toekomst kunnen verderzetten. Ik zal een voorstel uitwerken met de concrete modaliteiten voor het toekomstig peilingsonderzoek.

Ook in 2010 konden scholen schoolfeedback krijgen op basis van de peilingen en paralleltoetsen. Scholen kunnen de resultaten van peilingen en paralleltoetsen gebruiken in het kader van hun interne kwaliteitszorg. Er zijn nu paralleltoetsen beschikbaar van wiskunde, Nederlands (Bao) en Frans (SO) op de website toetsen voor scholen.

Vlaanderen neemt deel aan de OESO Review on Evaluation and Assessment Frameworks for Improving School Outcomes die in beeld brengt hoe verschillende landen onderwijseffecten evalueren op het niveau van het onderwijssysteem, de school, de leraren en de leerlingen. De review zal ons een spiegel voorhouden en ons de kans geven te leren van internationale praktijken.

Ik maak werk van de opstart en stapsgewijze uitbouw van een **kenniscentrum**. Het kenniscentrum heeft als doel de kennisbasis te verstevigen om het beleid, het beleidsvoerend vermogen en de werkzaamheden van onderwijsactoren en belanghebbenden te ondersteunen. We zullen op een actievare en kwaliteitsvolle manier gegevens ter beschikking stellen die relevant zijn voor het creëren van informatierijke omgevingen. We moeten streven naar een betere gegevensuitwisseling tussen alle partners waarbij dubbele gegevensopvraging zoveel mogelijk vermeden wordt. Zo willen we een databank maken die verwittigt wordt wanneer een kind of een jongere ingeschreven wordt in een school. Die databank kan dan automatisch de vroegere school van die leerling verwittigen, zodat de leerling daar uitgeschreven kan worden. Een dergelijke databank maakt de spoedtellings bij het begin van het schooljaar en de oktobertelling overbodig. Op die manier verminderen we de planlast voor de scholen substantieel. In het najaar van 2010, start ik met een behoeftanalyse om te peilen naar de noden aan kennis en aan gegevens bij alle relevante onderwijsactoren. Op basis hiervan zullen concrete projecten worden opgestart voor de stapsgewijze uitbouw van het kenniscentrum.

OD 7.3 De externe kwaliteitszorg verder uitbouwen

Het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van onderwijs verankerde de principes van de **gedifferentieerde doorlichtingen** door de onderwijsinspectie. De verdere implementatie van deze gedifferentieerde doorlichting is in volle gang. Zowel de verdere procedureregels voor deze doorlichtingen, als het CIPO-referentiekader zijn goedgekeurd. Daarmee werd uitvoering gegeven aan de belangrijkste principes van het nieuwe decreet.

Dit jaar wil ik het **structurele overleg tussen de inspectie en de pedagogische begeleidingsdiensten** een formeel kader bieden. Op die manier wil ik ondersteuning en controle van onderwijskwaliteit nog beter op elkaar afstemmen.

Daarnaast wil ik verdere afspraken maken over een aantal andere opdrachten van de onderwijsinspectie. Ik wil een kader vastleggen voor de rol die inspectie opneemt in het toezicht op de naleving van het **verbod op discriminatie** in onderwijsinstellingen, afspraken maken over de controle op het collectief **huisonderwijs** en een implementatieplan uitwerken voor het toezicht op de kwaliteit van het onderwijs in de **gemeenschapsinstellingen** en de psychiatrische ziekenhuizen (K-diensten).

Tenslotte werken we verder aan een **integraal kader** in functie van de **kwaliteitsborging** van opleidingen en EVC – trajecten die naar erkende kwalificaties leiden. Deze werkzaamheden kaderen in twee grote Europese evoluties. Ten eerste is er het Europees kwalificatieraamwerk (EQF) en de vertaling naar nationale raamwerken dat een rechtstreekse impact heeft op vereisten die gesteld worden aan kwaliteitszorgsystemen in alle sectoren van onderwijs en opleiding. Ten tweede zijn er binnen het Kopenhagen Proces criteria en indicatoren ontwikkeld voor kwaliteitsborging van beroepsopleidingen.

OD 7.4 Kwaliteitszorg in het hoger onderwijs herzien

Tegen eind 2010 zal ik een voorontwerp van decreet tot **aanpassing van het accreditatiestelsel** voor het hoger onderwijs in Vlaanderen aan de Vlaamse Regering voorleggen. Het nieuwe accreditatiestelsel zal bestaan uit twee componenten: 1) een instellingstoets kwaliteitszorg en 2) een opleidingsaccreditatie.

Ik zal de VLUHR vragen een protocol op te stellen dat moet leiden tot een effectieve **lastenvermindering inzake kwaliteitszorg**. Ik laat mij daarbij inspireren door de visitatie en accreditatie door buitenlandse accreditatie- en kwaliteitszorgagentschappen zoals voor de ingenieursopleidingen en de opleidingen toegepaste economische wetenschappen.

Vlaanderen als koploper van vernieuwingen in het hoger onderwijs en pleitbezorger van een Europese Hoger Onderwijsruimte, moet consequent het accreditatiesysteem in een internationaal perspectief vernieuwen. De nagestreefde mobiliteit van studenten en hoogopgeleid personeel vereist deze bredere visie op wat er in het buitenland gebeurt. Ik zal er daarom voor pleiten dat er voor beide componenten van het nieuwe accreditatiestelsel een Vlaams raamwerk wordt opgesteld waarbinnen de instellingen van hoger onderwijs en de opleidingen zich kunnen vergelijken met hun Europese collega's. De **internationale benchmarking** moet plaats krijgen in het nieuwe accreditatiestelsel. We zullen er echter wel over waken dat begrip kwaliteit in het hoger onderwijs niet wordt uitgehold.

Continue kwaliteitsverbetering en vernieuwing van het hoger onderwijs zijn cruciale succesfactoren voor de ontwikkeling van de kennissamenleving. Ik wil het debat op gang brengen over een dynamische integratie van de **kennisdriehoek** in alle opleidingen van het hoger onderwijs. De focus zal liggen op de uitwisseling van goede ideeën en goede praktijken uit Vlaamse en buitenlandse instellingen.

Andere kwaliteitsverbeterende en innoverende thema's zijn studie- en trajectbegeleiding en studentgeoriënteerd onderwijs.

OD 7.5 Wachtrijen bij de inschrijvingen oplossen

De komende maanden worden de **experimenten** m.b.t. de aanmeldingsprocedure, die er gekomen zijn n.a.v. de wachtrijen, geëvalueerd. Het inschrijvingsrecht zoals geformuleerd in het decreet betreffende gelijke onderwijskansen I zal dan voorwerp zijn van bespreking en aanpassing. We bekijken zowel de principes die aan het inschrijvingsrecht ten grondslag horen te liggen als de uitvoeringsmodaliteiten die daar dan uit voortvloeien en daarmee in overeenstemming moeten zijn.

Het voorrangsrecht van Nederlandstalige kinderen in Brussel werd geëvalueerd en de bestaande regeling '**de verklaring op eer**' bleek niet sluitend te zijn. Ouders sprongen soms creatief om met de verklaring op eer en ontnamen op die manier 'voorrangplaatsen' van echte Nederlandstalige kinderen.

Opdat de voorrang voor Nederlandstalige kinderen ook een echte voorrang zou worden voor diegenen voor wie het bedoeld is, werd een sluitende manier bepaald om aan te tonen dat de thuistaal het Nederlands is. Er is gekozen voor de piste van het diploma/getuigschrift/bewijs van kennis van het Nederlands in hoofde van één van de ouders. Deze piste zal geëvalueerd worden, met als doel de toegang van Nederlandstalige kinderen in het Nederlandstalig onderwijs in Brussel te waarborgen.

OD 7.6 Een nieuw omkaderingssysteem uittekenen om de middelen gericht in te zetten waar ze het meest nodig zijn

Ik zal dit schooljaar de krijtlijnen uitzetten voor het nieuwe omkaderingssysteem van het basisonderwijs. Ik zal hiertoe de nodige gesprekken opstarten met de representatieve vakorganisaties, het Gemeenschapsonderwijs en de koepels van inrichtende machten.

Het nieuwe omkaderingssysteem zal gebaseerd zijn op de **uitgangspunten en principes die bij de herziening van de werkingsmiddelen werden gebruikt**. Er komt een geïntegreerd en transparant omkaderingssysteem waarin scholen bovenop hun basisfinanciering extra middelen krijgen voor leerlingen die aan de indicatoren van onderwijskansarmoede voldoen. Zo wil ik ervoor zorgen dat de omkadering van het basisonderwijs systematisch rekening houdt met factoren van achterstelling van leerlingen. Het is evident dat ik, indien mogelijk, voor de omkadering dezelfde indicatoren van onderwijskansarmoede (thuistaal, opleidingsniveau moeder, woonplaats en schooltoelage) zal gebruiken als deze die gelden voor de berekening van het werkingsbudget. Op die manier wordt thuistaal ook voor de omkadering ten volle in rekening gebracht en dit als onafhankelijke indicator. Daardoor zal ook de planlast voor de scholen verminderen en zal de omkadering van de scholen beter aansluiten op hun concrete situatie. Dit nieuwe omkaderingssysteem zal ingaan op 01.09.2012. Dit betekent dat de huidige GOK-cyclus in het basisonderwijs met één jaar verlengd wordt.

Ik zal eveneens vanaf het schooljaar 2012-2013 de omkadering voor het kleuteronderwijs aanpassen, wat ertoe zal leiden dat het kleuter- en lager onderwijs gelijk behandeld worden. Dit zal ook zorgen voor kleinere klassengroepen. Voor wat de werkingsmiddelen betreft zullen, binnen de budgettaire mogelijkheden, naar het einde van de legislatuur toe, inspanningen worden gedaan.

Net zoals voor het basisonderwijs willen wij voor het secundair onderwijs een nieuw geïntegreerd en transparant omkaderingssysteem uitwerken op basis van school- en leerlingenkenmerken.

Omdat de hervorming van het secundair onderwijs niet los kan worden gekoppeld van de beschikbare personeelsmiddelen heb ik ervoor gekozen om dit nieuwe omkaderingssysteem **gelijklopend met de hervorming van het secundair onderwijs** te laten ontwikkelen. Dit impliceert dat er in het secundair onderwijs een nieuwe driejarige GOK-cyclus gestart wordt op 01.09.2011.

OD 7.7 Nieuwe financiering leerplichtonderwijs en de maximumfactuur evalueren

In het basisonderwijs werd samen met het nieuwe financieringsmechanisme de dubbele maximumfactuur ingevoerd. Dit schooljaar zullen de resultaten bekend worden van de **evaluatie van de dubbele maximumfactuur** die het Steunpunt Studie en Schoolloopbanen uitvoert.

Ik zal ook enkele **specifieke doelgroepen bevragen** over de effecten van de maatregel op de deelname van leerlingen aan culturele, sportieve en andere activiteiten. Tevens betrek ik de evolutie van het aantal onbetaalde schoolfacturen. Ik denk hierbij aan directies, ouders, verenigingen waar armen het woord nemen, de cultuursector,...

Indien de evaluatie aangeeft dat er wijzigingen noodzakelijk zijn aan de maximumfacturen, dan zal ik daartoe de nodige stappen ondernemen.

Voor het secundair onderwijs blijf ik focussen op het belang van **kostenbeheersing**. Het invoeren van een maximumfactuur in het secundair onderwijs is immers niet haalbaar omwille van de grote verschillen in kosten tussen en binnen studierichtingen. Ik zal in samenwerking met de Koning Boudewijnstichting, verder sensibiliseren rond kostenbeheersing. Zo komt er dit schooljaar een website rond dit thema, met allerhande praktische informatie voor zowel leerlingen, ouders als professionals. Er zal ook een studiedag georganiseerd worden over de kostenproblematiek van schoolboeken en toebehoren. Ik zal ook de acties en methodes van de vzw SOS Schulden Op School verder ondersteunen.

Bij de invoering van het **nieuwe financieringssysteem voor de werkmiddelen** van het basis- en secundair onderwijs werd vooropgesteld dat dit in 2012 moest geëvalueerd worden. Die **evaluatie** zal nagaan of de scholen de middelen aanwenden volgens de uitgangspunten en doelstellingen van het decreet. In 2011 zullen de eerste stappen gezet worden om deze evaluatie goed te kunnen uitvoeren.

OD 7.8 Financiering van het hoger onderwijs evalueren en bijsturen

Het nieuwe financieringsmodel loopt nu 3 jaar. De beslissing van de Vlaamse regering van juli 2010 over de hervorming van het hoger onderwijs en de integratie van de academische hogeschoolopleidingen in de universiteiten vergt een **wijziging van het financieringsdecreet**. Enerzijds werd bij de beslissing van juli 2010 afgesproken op welke wijze de financiering van het hoger onderwijs versterkt dient te worden op een tijdspad tot 2023, anderzijds werd afgesproken dat de probleemstelling van de wijze van verdeling over de instellingen en hoe één en ander effectief artikelsgewijs dient ingepast te worden in het financieringsdecreet het voorwerp vormt van conceptualisering, overleg en onderhandeling in de loop van het werkjaar 2010-2011.

De implementatie van de hervorming hoger onderwijs is een gelegenheid om de verschillende **financieringskanalen beter te stroomlijnen**. In opvolging van het rapport van de Commissie Reneman over het onderzoeksmanagement van de universiteiten zal ik dit samen met mijn collega bevoegd voor wetenschap en innovatie bekijken. Vraag is of een differentiatie van de parameters gebruikt voor de allocatie de-middelen voor de Bijzondere Onderzoeksfondsen (BOF) en het onderzoeksdeel van de werksuitering van de universiteiten mogelijk is Deze oefening hangt ook samen met een vereenvoudiging van het allocatiemodel van het budget voor de bijzondere onderzoeksfondsen van de universiteiten.

Een herziening van de financieringssysteem van de investeringen aan hogescholen en universiteiten kan pas goed uitgetekend worden als we een goed zicht hebben op het nieuwe institutionele hoger onderwijslandschap. Ik verwacht daarmee in 2011 te kunnen starten.

Conform de afspraken in het Leuven-Louvain-la-Neuve-communiqué zal ik actief meewerken aan de verdere ontwikkeling van transparantie-instrumenten en **indicatoren** om de diversiteit in missie, profiel en prestaties van instellingen duidelijk te maken. Hierbij aansluitend neemt Vlaanderen deel

aan het OESO project ‘the Assessment of Higher Education Learning Outcomes’ dat loopt tot eind 2012. Een van de doelstellingen is de ontwikkeling van een raamwerk en instrumentarium voor de evaluatie van wat economiestudenten kennen aan het einde van hun bachelorprogramma.

Vlaanderen trekt de werkgroep ‘Transparency tools’ van de Bologna Follow up Group. Deze werkgroep moet een rapport voorbereiden tegen de volgende ministeriële Bolognaconferentie in Boekarest in 2012. De werkgroep monitort de transparantie-instrumenten en mechanismen die in ontwikkeling zijn en de bestaande instrumenten die herontworpen worden. Het is duidelijk dat het **debat over rankings** moet open getrokken worden en dat de overheden hierin een grotere rol moeten spelen gelet op de impact ervan op de hoger onderwijsystemen.

OD 7.9 Regelgeving vereenvoudigen en transparanter maken

In het Vlaamse Onderhandelingscomité hoger onderwijs werd afgesproken werk te maken van administratieve vereenvoudiging in drie clusters; 1) rapportering 2) flexibilisering en studentenadministratie en 3) basisdecreet. Voor de eerste cluster rapportering werd een werkgroep samengesteld met vertegenwoordigers van het werkveld en de betrokken administraties Onderwijs & Vorming en Economie, Wetenschap en Innovatie.

De Vlaamse overheid verwacht van de instellingen dat zij, zowel naar de overheid toe als naar een ruimer publiek, verantwoording afleggen over hun huidige en toekomstig beleid. In deze context werd overeengekomen het huidige besluit met betrekking tot de jaarverslagen te herschikken. Met het nieuwe besluit wordt beoogd de diverse (en vaak overlappende) bevragingen vanuit de overheid te structureren en zo te komen tot een effectieve en efficiënte informatievoorziening.

Zo werd het voorstel om het jaarlijks taalverslag te integreren als extra hoofdstuk in het jaarverslag reeds goedgekeurd in Onderwijsdecreet XX van 9 juli 2010. Ook de rapportering over het Vormingsfonds moet geïntegreerd kunnen worden in de rubriek personeel.

Er loopt momenteel binnen het beleidsdomein Economie, Wetenschap en Innovatie een studieopdracht om het onderzoeksverslag in het kader van FRIS (Flanders Research Information Space) te herbekijken. We wachten de resultaten van dit onderzoek af om vervolgens in 2011 **de richtlijnen voor het jaarverslag** formeel te **herzien**. Aan de instellingen zal ik in een omzendbrief vragen om hun jaarverslag 2011 op te maken conform de voorstellen die al werden goedgekeurd door de werkgroep.

Naast de reeds hierboven opgesomde maatregelen, wil ik overleggen met de Algemeen Directeurs van de hogescholen en de rectoren om te overleggen waar nog planlastvermindering kan worden gerealiseerd.

Een ander actiepunt m.b.t. de vereenvoudiging van de regelgeving is de codificatie betreffende het secundair onderwijs. Daarin worden 21 wetten en decreten die op het secundair onderwijs betrekking hebben, samengebracht in één tekst. Zowel de codificatie als het bekrachtigingsdecreet wil ik in het voorjaar 2011 laten goedkeuren.

Daarnaast wordt er een **codificatie** uitgewerkt van de decretale bepalingen betreffende het hoger onderwijs. Deze codificatie brengt de bepalingen uit 11 gewone decreten die op het hele hoger onderwijs betrekking hebben samen in een gezamenlijke tekst. De terminologie wordt geüniformiseerd en bepalingen die niet meer relevant zijn worden niet meer opgenomen. Ik wil het ontwerpbesluit met de codificatie nog dit jaar een eerste keer door de Vlaamse Regering laten goedkeuren en voor advies aan de Raad van State overmaken. Ik wil zowel de eigenlijke codificatie als het bekrachtigingsdecreet voor de zomervakantie definitief laten goedkeuren.

Intussen is ook de **evaluatie** gestart van de effecten van het **flexibiliseringsdecreet**. Het gaat over de effecten op de belasting van de administratie, op de behoefte aan personeelsleden die instaan voor de studie- en trajectbegeleiding, de werkdruk van de personeelsleden en de kosten maar ook op de instroom, doorstroom en uitstroom van de studenten. Het rapport van de eerste evaluatie van de procedures van Erkenning van Elders Verworven Competenties (EVC) en van het verlenen van vrijstellingen in het kader van het flexibiliseringsdecreet is in mei 2010 verschenen.

Bij het uitwerken van een blauwdruk voor een omvattend reglementair kader voor de **(semi)residentiële internaatopvang** van jongeren in het gewoon en buitengewoon onderwijs zal ik na een periode van interne visieontwikkeling, de contacten met mijn collega bevoegd voor Welzijn intensifiëren. Gelet op de actualiteit willen we daarbij bijzondere aandacht besteden aan het kwaliteitstoezicht.

OD 7.10 Leerlingenvervoer buitengewoon onderwijs verbeteren

Het departement Onderwijs en Vorming en De Lijn zijn partners voor het zonaal leerlingenvervoer buitengewoon onderwijs. Ik ben bevoegd voor de regelgeving, terwijl De Lijn instaat voor de organisatie en de uitvoering van het leerlingenvervoer.

Tot op heden is er geen officieel document dat de samenwerking tussen het beleidsdomein Onderwijs en Vorming en De Vlaamse Vervoersmaatschappij De Lijn vastlegt. Ik wil hier verandering in brengen. Op het ambtelijke niveau zullen beide entiteiten uiterlijk op het einde van het schooljaar 2011-2012 een **samenwerkingsovereenkomst** sluiten. Hierin worden de gezamenlijke overlegstructuren en de wederzijdse uitwisseling van relevante data opgenomen, met het oog op een kwaliteitsvolle en efficiënte beleidsvoorbereiding en beleidsuitvoering.

Ook op het politieke niveau wil ik stappen zetten om de samenwerking uit te klaren en te bekrachtigen. Ik zal hiervoor een **protocol** sluiten met de minister van Mobiliteit.

Daarnaast zal ik, in de voorbereiding van een **nieuw decreet leerlingenvervoer**, een aantal krachtlijnen voor een nieuw kader uittekenen.

SD 8 Investeren in duurzame en moderne infrastructuur

Uit de schoolgebouwenenquête van 2008 van het agentschap voor infrastructuur in het onderwijs, (AGION), blijkt dat de meeste gebouwen wel aan de basisvereisten van bewoonbaarheid en veiligheid voldoen, maar dat ze vaak niet tegemoet komen aan de nieuwe maatschappelijke en pedagogische uitdagingen waaraan schoolgebouwen in de 21ste eeuw moeten voldoen. Vereisten zoals toegankelijkheid, duurzaamheid en milieuvriendelijkheid, het gebruik van ICT in de klas, de brede school idee of veranderende onderwijsmethodieken hebben geleid tot nieuwe opvattingen over wat een goed hedendaags schoolgebouw is.

OD 8.1 Scholen uitbouwen tot uitnodigende en stimulerende werk- en leefomgevingen

Ik wil investeren in duurzame en moderne infrastructuur om scholen uit te bouwen tot uitnodigende en stimulerende werk- en leefomgevingen. Daarom laat ik de prioriteiten en **procedures bij het toekennen van infrastructuursubsidies kritisch doorlichten** om te komen tot een meer flexibele en objectieveerbare toepassing. Ik start een evaluatie van de verschillende instrumenten (subsidiën, normen, procedures, prioriteiten, adviezen,...) die AGION gebruikt voor de gesubsidieerde sector.

Om de schoolbesturen te ondersteunen bij hun bouwproject, raad ik hen het gebruik van het instrument “Naar een inspirerende leeromgeving. **Instrument voor duurzame scholenbouw**” aan. Dit instrument loodst schoolbesturen doorheen verschillende stappen tot de meest duurzame oplossing voor hun bouwproject. Ik zal dit instrument in een proefperiode toetsen op zijn gebruiksvriendelijkheid. Voor de scholen van het GO! en de schoolgebouwen die gebouwd worden binnen het DBFM-project is het gebruik van dit instrument verplicht.

Ik zal bij wijze van pilootproject een twintigtal **passiefscholen** laten bouwen. AGION zal verder blijven samenwerken met onafhankelijke deskundigen, in het bijzonder om na te gaan of de passiefprojecten aan de decretale criteria voldoen. AGION zal een opdracht uitschrijven om de gerealiseerde passiefscholen te monitoren. Daarnaast worden ze verder bestudeerd op vlak van materiaalgebruik, energieverbruik en gemaakte ontwerpkeuzes. Gezien de voorbeeldrol van de school in de samenleving, zal ik ook ondersteuning blijven bieden aan de verschillende communicatieacties rond de passiefscholen. Tenslotte zal mijn aandacht ook uitgaan naar de verstrenging van de Europese richtlijn betreffende Energieprestaties.

Uit de Schoolgebouwenmonitor 2008 blijkt dat 49% van de vestigingsplaatsen niet of slechts in geringe mate toegankelijk zijn voor personen met een handicap. Slechts 30% van de vestigingsplaatsen zijn grotendeels of volledig **toegankelijk voor personen met een handicap**.⁴ Nochtans moeten schoolgebouwen en internaten vanaf 1 maart 2010 voldoen aan de nieuwe regelgeving betreffende toegankelijkheid van toepassing voor alle publieke gebouwen.⁵ Daarnaast is een doelstellingenkader voor het Vlaamse gelijke kansenbeleid 2010-2014 opgemaakt. Het verhogen van de integrale toegankelijkheid van schoolinfrastructuur is één van de speerpunten van het doelstellingenkader, met specifieke focus de integrale toegankelijkheid van nieuwe infrastructuur. In het schooljaar 2010-2011 wordt het doelstellingenkader rond toegankelijkheid van infrastructuur verder geconcretiseerd in een actieplan.

Tevens zal ik de knelpunten die verhinderen dat (delen van) schoolgebouwen buiten de schooluren kunnen gebruikt worden in kaart brengen en voorstellen tot aanpak formuleren.

Om kandidaat bouwheren zo goed mogelijk voor te bereiden en te informeren over kwaliteitsvolle scholenbouw, ben ik van plan om de **samenwerking met de Vlaamse Bouwmeester** verder uit te bouwen. Zo werkten AGION en de Vlaamse Bouwmeester al samen aan de verdere uitbouw van de website scholenbouwen.be. Het is de bedoeling dat deze website verder kan uitgroeien tot een belangrijke informatiebron voor architecten en toekomstige bouwheren. Naast de samenwerking met de bouwmeester zal binnen AGION ook een kennispunt scholenbouw worden uitgebouwd. Dit kennispunt omvat een ruime hoeveelheid binnen- en buitenlandse literatuur over scholenbouw waarvan bouwheren, architecten, onderzoekers en beleidsmakers vrij gebruik kunnen van maken. Het kennispunt focust zich hierbij op de thema's ‘kwaliteit in de scholenbouw’, ‘scholenbouwbeleid’, ‘planning en ontwerp’, ‘(alternatieve) financiering’ en ‘gebruik en evaluatie’.

In OD XX voorzag ik de rechtsgrond om nieuwe investeringsoperaties in **uitrustingsgoederen** mogelijk te maken. Intussen evalueerde mijn administratie eveneens de voorbije vier investeringsrondes. Het verslag daarvan werd voorgelegd aan het Vlaams Parlement. Uit dit evaluatieonderzoek is gebleken dat de investeringsrondes best worden voortgezet en zelfs duurzaam en structureel worden verankerd.

In de loop van dit jaar wens ik de procedure rond de herintroductie van deze maatregel verder te verfijnen.

⁴ AGION, (2009). De schoolgebouwenmonitor AGION. Indicatoren voor de kwaliteit van de schoolgebouwen in Vlaanderen. Antwerpen, Garant.

⁵ Besluit van de Vlaamse Regering van 5 juni 2009 tot vaststelling van een gewestelijke stedenbouwkundige verordening betreffende toegankelijkheid.

Ik wil tegemoet komen aan de nood aan bandbreedte die zich vooral in het secundair onderwijs manifesteert. Ik onderzoek hoe we ervoor kunnen zorgen dat scholen **tegen gunsttarieven** kunnen gebruikmaken van **zeer snelle en veilige internetverbindingen**. Snel internet is een randvoorwaarde geworden voor actueel ICT-gebruik waarbij digitale media in allerlei vormen kunnen aan bod komen. Ik wil ook nagaan hoe de **ICT-coördinatoren ontlast** kunnen **worden** van een aantal belangrijke taken m.b.t. het ICT-beheer en de ICT-beveiliging.

OD 8.2 Aandacht voor het duurzaam karakter van de schoolinfrastructuur

Ik wil het **Design, Build, Finance and Maintain (DBFM)-project** volledig uitvoeren. De DBFM-vennootschap is opgericht en de inrichtende machten die kandidaat zijn voor de inhaalbeweging zullen worden gecontacteerd door de vennootschap. Hieraan zullen ook de onderwijskoepels en het GO! participeren aangezien zij een begeleidende rol zullen vervullen voor de scholen.

In een eerste fase worden de inrichtende machten, na overleg met de vennootschap, uitgenodigd om een voorcontract af te sluiten waardoor een voortraject kan worden afgelegd. De volgende stap in het traject is het afsluiten van een individueel DBFM-contract.

De Vlaamse Regering heeft in haar regeerakkoord beslist om de extra inhaalbeweging die voor de schoolinfrastructuur is ingezet te herhalen. Rekening houdend met de lessen uit de DBFM-operatie, zullen we beslissen onder welke vorm we die zullen ontwikkelen.

Samen met de leerlingen, leraren, koepels, architecten wil ik een project opstarten om het **leslokaal van de toekomst** uit te tekenen. Ik heb hiertoe een inspraakdag VSK 'Klaslokaal van de toekomst' georganiseerd. In samenwerking met IWT heb ik een innovatieproject gelanceerd voor de ontwikkeling van een schooluitrusting die competentiegericht onderwijs en begeleid zelfstandig leren faciliteert.

Er wordt bij de federale regering aangedrongen op een definitieve regeling over de beladen erfenis voor heel wat scholen die in het kader van het Nationaal Waarborgfonds hebben gebouwd.

In 2010 zijn de eerste contacten gelegd tussen AGION en OVAM enerzijds en GO! en OVAM anderzijds met het oog op de **sanering van vervuilde schoolterreinen**. In 2011 zullen we, in samenwerking met mijn collega bevoegd voor het leefmilieu, verder constructief samenwerken om een inventaris op te maken, zodanig dat een totaalkost ingevolge bodemverontreiniging in de onderwijssector kan geschat worden. Op basis van deze raming, de investeringsplanning en de milieurgentie, zal een programmatorische aanpak van de bodemverontreiniging voorgesteld worden. Daarnaast zal er ook een sensibiliseringscampagne van de inrichtende machten met betrekking tot de problematiek van de bodemverontreiniging uitgewerkt worden.

2. Uitvoering moties en resoluties van het Vlaams Parlement

Hieronder volgt een overzicht van de moties die in het eerste werkjaar van deze legislatuur werden aangenomen voor Onderwijs en Vorming en de wijze waarop het beleid hierop een antwoord biedt.

- <http://jsp.vlaamsparlement.be/docs/stukken/2009-2010/g423-2.pdf>

Actualiteitsmotie van de dames Kathleen Deckx en Fatma Pehlivan, de heer Jos De Meyer, de dames Kathleen Helsen, Veerle Heeren en Vera Celis en de heer Kris Van Dijck tot besluit van het op 10 maart 2010 in plenaire vergadering gehouden actualiteitsdebat over het tekort aan plaatsen in de scholen in de grote steden

Op vraag van het Vlaams Parlement is een taskforce opgestart binnen de Vlaamse administratie om de problematiek en de noden van de schoolinfrastructuur in kaart te brengen op korte en lange termijn. De aanpak op korte termijn bestond erin om onder regie van de lokale overheid afspraken te maken over de manier waarop de capaciteit op korte termijn kon verhoogd worden.

Daarnaast werd in een hertelling in het gewoon lager onderwijs voorzien in regio's met een sterk stijgende demografische evolutie. Op die manier is de omkadering voor het gewoon lager onderwijs bij de start van elk schooljaar aangepast aan het effectieve leerlingenaantal. Het werd ook mogelijk om in dichtbevolkte gebieden scholen voor gewoon basisonderwijs van dezelfde groep op minder dan 2 km van elkaar op te richten.

Om de acute problemen, die zich als gevolg van de demografische evolutie ook in het schooljaar 2011-2012 zullen stellen, aan te pakken zal ook tijdens schooljaar 2010-2011 verder gezocht worden naar evenwichtige capaciteitsuitbreidingen in overleg met de betrokken gemeenten. In de betrokken gemeenten zal op regelmatige basis een lokale taskforce samenkomen met als doel een oplossing te vinden voor de acute problemen en om een masterplan op te stellen.

Eind augustus 2010 is binnen de Vlaamse administratie een werkgroep opgestart, met onder meer een vertegenwoordiging van de studiedienst van de Vlaamse Regering, om in de loop van 2011 te komen tot een instrument om lokale besturen te ondersteunen bij het omgaan met toekomstige capaciteitsbehoeften. Op basis van dit instrument zal vervolgens rapportmatig op een gestandaardiseerde manier informatie verzameld worden, onder meer in functie van prioritaire subsidies voor schoolgebouwen.

Het ontwikkelen van een centraal beheerde databank met als finaliteit het monitoren van beschikbare capaciteit en noden, vereist een haalbaarheidsstudie. Te veel parameters laten zich centraal niet monitoren, bvb. de impact van woonuitbreidingszones of de beschikbaarheid van andere gebouwen die als school kunnen worden ingericht.

- <http://jsp.vlaamsparlement.be/docs/stukken/2009-2010/g457-2.pdf>

Met redenen omklede motie van de dames Kathleen Helsen, Vera Celis en Kathleen Deckx tot besluit van de op 18 maart 2010 door mevrouw Kathleen Helsen in commissie gehouden interpellatie tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over knelpunten in de uitvoering van het decreet Leren en Werken en de opvolging van de uitvoering

Er werd werk gemaakt van de monitoring van de evolutie van het voltijds engagement en van de evoluties van de verschillende fasen zowel in het DBSO als bij Syntra. Op dit ogenblik beschikt het departement over een aantal cijferreeksen lopende van het schooljaar 2006 – 2007 tot en met het

schooljaar 2009 – 2010. Tijdens het lopende schooljaar worden er tussentijdse metingen uitgevoerd. Hierrond werden afspraken gemaakt met alle betrokken partners. Ook is er een regelmatige terugkoppeling naar de centra van de verwerkte gegevens zodat zij die kunnen gebruiken bij het uitstippelen van aangepaste acties. Syntra Vlaanderen heeft een beleidsplan met prioriteiten, verantwoordelijkheden en een tijdspad voor de leertijd ontwikkeld. De screening van de trajecten wordt verder gezet en binnen Syntra zijn ook de eerste diploma's SO uitgereikt. Begin maart 2010 werd het eerste voortgangsrapport van de regionale overlegplatformen (ROP) opgeleverd en er werden op basis van dit verslag een aantal aanbevelingen geformuleerd.

In de loop van dit jaar werd verder uitwerking gegeven aan de omschakeling naar modulair georganiseerd onderwijs in het DBSO. Vanaf 1 september 2010 worden de vroegere rubrieken hout, bouw, decoratie, handel en administratie en voeding/horeca nu modulair aangeboden. In de loop van 2011 zullen ook de rubrieken distributie en elektriciteit/elektronica aangepakt worden zodat ook die op 1 september 2011 modulair worden aangeboden. In de loop van 2010 werd door de Vlaamse Regering ook de nodige regelgeving ontwikkeld om uitvoering te geven aan de bepaling ivm voortrajecten, brugprojecten en arbeidsdeelname van het decreet van 10 juli 2008 betreffende het stelsel van leren en werken in de Vlaamse Gemeenschap (art. 100, 101, 102)

Met deze acties werd voor een deel tegemoetgekomen aan de met redenen omklede motie. Daarnaast werd in het kader van het OBPWO een onderzoek uitgeschreven om een duidelijk antwoord te kunnen geven op de vragen rond de toeleiding naar de centra leren en werken en het profiel van de jongeren die ervoor kiezen (1° van de motie). In het kader van de onderhandelingen over de nieuwe sectorconvenants werden inspanningen gevraagd van de sectoren om in voldoende en kwaliteitsvolle plaatsen te voorzien. In samenwerking met het ESF agentschap Vlaanderen werden opnieuw projecten voortrajecten, brugprojecten en arbeidsdeelname opgevraagd en erkend. Ook werden de Persoonlijke Ontwikkelingstrajecten verder georganiseerd (2° van de motie). De monitoring van het voltijds engagement en de evolutie van de fasen kwam hoger al aan bod (4° van de motie). De trajectbegeleiding zal een onderdeel zijn van de doorlichting van de centra leren en werken die door de Vlaamse Inspectie zal worden georganiseerd (5° van de motie). Het werken aan een eenvormig statuut voor de deeltijds lerende is voor een groot deel een federale materie. Mijn administratie heeft meegewerkt aan de initiatieven op federaal vlak om de problemen in kaart te brengen en te zoeken naar eenvormigheid. Ik zal er bij mijn federale collega op aandringen om zo vlug als mogelijk die gesprekken weer op te nemen en af te ronden (6° van de motie). Binnen het kader van de budgettaire orthodoxie en de Vlaamse en Europese regelgeving zal mijn administratie zoeken naar een flexibeler invulling van de voortrajecten, brugprojecten en persoonlijke ontwikkelingstrajecten. Hierbij zal die flexibiliteit echter moeten gekoppeld worden aan het beschikbare budget, een verdere responsabilisering van de organisatoren en de nodige verantwoordingsverplichtingen naar de Vlaamse en Europese overheid toe (4° van de motie).

Tijdens het volgende werkjaar zal de monitoring verder verfijnd worden en de resultaten van het OBPWO onderzoek zullen geanalyseerd worden en waar mogelijk zullen ze een input leveren voor aanpassingen aan het gevoerde beleid. De werking van de ROP zal op basis van de ervaringen van 2010 worden bijgestuurd. In de loop van 2011 zal ook een samenwerkingsprotocol in uitvoering van art. 141 van het decreet van 10 juli 2008 betreffende het stelsel van leren en werken in de Vlaamse Gemeenschap worden afgesloten. Dit artikel strekt ertoe om in het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest de toekenning mogelijk te maken van dezelfde opdrachten en bevoegdheden als die opdrachten en bevoegdheden die bij dit decreet aan de VDAB respectievelijk aan de regionale sociaal-economische overlegcomités worden toegekend.

Voor eventuele bijstellingen en/of wijzigingen aan het decreet ten gronde zal moeten gewacht worden op de evaluatie die plaatsvindt in 2013. Mede op basis van het uitgebrachte advies van de VLOR/SERV betreffende de evaluatie van het decreet, zullen in 2011 voorbereidingen getroffen worden om die evaluatie zo goed mogelijk te laten verlopen.

- <http://jsp.vlaamsparlement.be/docs/stukken/2009-2010/g591-6.pdf>

Maatschappelijke beleidsnota over de hervorming van het hoger onderwijs in Vlaanderen Motie van aanbeveling van de dames Fientje Moerman, Vera Celis, Kathleen Deckx, Veerle Heeren en Kathleen Helsen

Op 16 juli 2010 heeft de Vlaamse Regering kennis genomen van de genomen stappen in het maatschappelijk debat over de mogelijke integratie van de academiserende opleidingen van de hogescholen in de universiteiten en engageert zich ertoe om de aanbevelingen vervat in de motie uit te voeren volgens de contouren die vervat liggen in de nota “Conclusies van het maatschappelijk debat over de mogelijke integratie van de academiserende opleidingen van de hogescholen in de universiteiten”

<http://www.ond.vlaanderen.be/hogeronderwijs/integratie/default.htm>

De Vlaamse Regering is principieel akkoord met de in voornoemde nota uitgetekende budgettaire kader voor de periode 2012-2025, waarbij voor alle in de voornoemde nota aangegeven elementen een bedrag wordt voorzien van in totaal 225,9 miljoen euro (waarvan 121,1 miljoen euro uit het beleidsdomein Onderwijs & Vorming en 104,9 miljoen euro uit het beleidsdomein Economie, Wetenschap & Innovatie), zodat ook het financiële kader en het tijdsplan van bij het begin gekend zijn bij alle actoren die bij deze hervorming betrokken zijn;

- <http://jsp.vlaamsparlement.be/docs/stukken/2009-2010/g202-7.pdf>

Beleidsnota Onderwijs 2009-2014 Met redenen omklede motie van mevrouw Kathleen Helsen, de heer Jos De Meyer, mevrouw Sabine Poleyn, de heer Kris Van Dijck en de dames Vera Celis, Kathleen Deckx en Fatma Pehlivan

- 1° werk te maken van kansrijk onderwijs voor elk talent, dat erop gericht is de ongekwalificeerde uitstroom terug te dringen, de zwakkere leerlingen 'op te tillen', de sociale erfelijkheid van lage scholing te doorbreken en sterkere leerlingen beter te doen presteren;
- 2° meer in het bijzonder hiervoor drie nieuwe decreten aan het parlement voor te leggen: een decreet met betrekking tot de hervorming van het secundair onderwijs, een decreet Leerlingbegeleiding dat zowel voor de interne als externe leerlingbegeleiding een duidelijk kader biedt en een decreet betreffende leerzorg;
- 3° in te zetten op taal, inzonderheid op het versterken van het Nederlands als middel om te participeren in onze samenleving;
- 4° het beleidsvoerend vermogen van de scholen te versterken door een geïntegreerd en transparant omkaderingssysteem te ontwikkelen waarin scholen extra middelen krijgen voor leerlingen die aan de indicatoren van onderwijskansarmoede voldoen, waarbij ook het kleuteronderwijs ten volle wordt gewaardeerd;
- 5° een oplossing uit te werken voor de problemen die zich stellen in de loopbaanontwikkeling van leerkrachten, waarbij zowel de opdracht van de leraar, de lerarenopleiding als de professionalisering (onder meer de pedagogische begeleiding) aan bod komen en bijzondere aandacht gaat naar de situatie van jonge leerkrachten;
- 6° het onderwijs stevig te verankeren in de samenleving en omgekeerd, daarbij een concept ‘brede school’ te ontwikkelen en te stimuleren dat rekening houdt met de specifieke kenmerken van de verschillende betrokkenen uit Onderwijs, Welzijn, Gezondheid, Jeugd, Cultuur, Sport, Werk, de lokale besturen enzovoort;
- 7° in het hoger onderwijs werk te maken van een betere financiering van alle opleidingstypes, inclusief de professionele bachelors, en een versterking van de studentenmobiliteit;

8° bijzondere aandacht te besteden aan het lenigen van de behoeften inzake schoolgebouwen en het wegwerken van de wachtlijsten, zonder daarbij het belang van duurzaamheid, toegankelijkheid en architecturale kwaliteit uit het oog te verliezen;

9° de draagkracht van het Nederlandstalig onderwijs in Brussel te versterken en de onderwijsbevoegdheden van de Vlaamse Gemeenschap te doen naleven in Vlaanderen en Brussel.

Een stand van zaken van de beleidsprioriteiten die in deze motie worden naar voor geschoven zijn onder de volgende strategische en operationele doelstellingen van deze beleidsbrief terug te vinden.

1° Zie strategische doelstelling 2 Kansen geven aan elk talent

2° Zie operationele doelstelling 1.6 de begeleiding en ondersteuning van leerlingen versterken, 2.3 Leerzorg en zorgcontinuüm uitbouwen en 2.4 hervorming secundair onderwijs op de sporen zetten

3° Zie strategische doelstelling 3 Het leren van Nederlands en Vreemde talen stimuleren om mee te doen in de geglobaliseerde samenleving

4° Zie operationele doelstelling 7.6 Een nieuw omkaderingssysteem uittekenen om middelen gericht in te zetten waar ze het meest nodig zijn

5° Zie strategische doelstelling 5 : De leraar erkennen als sleutelfiguur in de vorming van open, veelzijdige en sterke persoonlijkheden

6° Zie operationele doelstelling 6.2 Brede scholen realiseren

7° Zie operationele doelstellingen 2.7, 2.8 en 2.9 : Het hoger onderwijslandschap vorm geven en rationaliseren, de participatie aan het hoger onderwijs verhogen, in het bijzonder van jongeren uit kansengroepen, studeren in het buitenland stimuleren

8° Zie operationele doelstelling 8.1 en 8.2 scholen uitbouwen tot uitnodigende en stimulerende werk- en leefomgevingen

9° Zie operationele doelstelling 6.5 het onderwijs in de centrumsteden versterken

- <http://jsp.vlaamsparlament.be/docs/stukken/2009-2010/g616-2.pdf>

Met redenen omklede motie van de heer Kris Van Dijck, de dames Fatma Pehlivan, Kathleen Helsen, Vera Celis en Kathleen Deckx en de heer Paul Delva tot besluit van de op 1 juli 2010 door de heer Kris Van Dijck in commissie gehouden interpellatie tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de ongekwalificeerde uitstroom in het secundair onderwijs

Voor de opvolging van deze motie kan verwezen worden naar het antwoord op de interpellatie van Vlaams volksvertegenwoordiger Kris Van Dijck aan de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de ongekwalificeerde uitstroom in het secundair onderwijs.

Oorzaken van de stijging zijn moeilijk te toetsen, omdat vroegtijdig schoolverlaten gerelateerd is met een complex samenspel van intergerelateerde factoren (migratie, socio-demografische verschuivingen, veranderende schoolpopulaties, schoolbeleid, decretale wijzigingen, ontwikkelingen op de arbeidsmarkt, etc.). Omdat vroegtijdig schoolverlaten samenhangt met de gehele schoolloopbaan van jongeren (van kleuteronderwijs tot secundair onderwijs) zijn de effecten van bepaalde maatregelen, gebeurtenissen of evoluties op het vroegtijdig schoolverlaten vaak diffuus en soms pas na meerdere jaren zichtbaar.

De vraag naar 'meer onderzoek' mag geen voorwendsel zijn om intussen geen beleid te ontwikkelen. Er is al vrij veel geweten over de oorzaken van het vroegtijdig schoolverlaten. Toch zullen ook in de toekomst voldoende onderzoeksmiddelen uitgetrokken moeten worden om beleidsrelevante kennisleemten met betrekking tot deze problematiek op te sporen en te zoeken naar gepaste strategieën om de vragen te beantwoorden.

vroegtijdig schoolverlaten het resultaat is van een proces dat de hele schoolloopbaan omspannt. Daarom moet de participatie aan het kleuteronderwijs versterkt, alsook gezorgd worden voor een betere omkadering. Via het decreet Leerzorg willen we de uitstroom naar het buitengewoon basisonderwijs terugdringen.

Scholen moeten kunnen beschikken over screeningsinstrumenten om te meten in welke mate een leerling een voldoende niveau van beheersing van de instructietaal bezit om zonder problemen de lessen in het Nederlands te volgen. Voor de leerlingen die zwak of onvoldoende scoren moet men vervolgens kunnen nagaan, via diagnostische toetsen, op welke manier de leerling in kwestie extra begeleid kan worden met het oog op remediëring. Er bestaan tal van diagnostische instrumenten en methoden waaruit de school al dan niet met de hulp van het CLB of in samenwerking met andere gespecialiseerde centra en paramedici kunnen kiezen rekening houdend met diverse criteria. Daarom is het in eerste instantie niet de bedoeling van de overheid om bijkomende diagnostische instrumenten te laten ontwikkelen.

De overheid wil garanderen dat scholen gratis en vrijblijvend kunnen beschikken over de nodige instrumenten. Het is in geen enkel geval de bedoeling de taaltoetsen verplicht te maken

Voor het begin van het lager onderwijs heeft de overheid in 2007 het instrument SALTO laten ontwikkelen. Dit staat sinds 2008 ter beschikking van de scholen. We stellen voor om het gebruik van dit instrument verder te stimuleren. Tevens is het aangewezen om in de toekomst het instrument SALTO te evalueren.

Voor het begin van het secundair onderwijs, hebben we een aantal bestaande instrumenten in kaart gebracht. Om de bruikbaarheid van deze instrumenten te beoordelen, wordt een werkgroep van experts samengebracht.

Met de minister bevoegd voor Welzijn worden op regelmatige basis afspraken gemaakt over de samenwerking onderwijs-welzijn. Er zijn heel wat dossiers die zich op de raaklijn tussen onderwijs en welzijn bevinden en afstemming is dan aangewezen. Ook tussen beide administraties is er een goede samenwerking. Het aanpakken van de ongekwalificeerde uitstroom is een thema waarin samenwerking tussen onderwijs en welzijn aangewezen is. Zoals het ondersteunen van leerlingen met problemen op persoonlijk vlak om te voorkomen dat zij zouden afhaken op school of de opvang/nazorg van leerlingen die een tijdje in een voorziening van bijzondere jeugdzorg hebben verbleven, met het oog op het zoveel mogelijk continueren van hun schoolloopbaan. De bestaande kanalen worden nu al gebruikt om dit soort thema's te bespreken.

Naast de dossiers leezorg en hervorming Secundair Onderwijs, zullen we ook in het dossier leerlingenbegeleiding oog hebben voor het voorkomen van ongekwalificeerde uitstroom. (Onderwijsloop)baanbegeleiding, begeleiden bij psycho-sociale problemen en bij leren en studeren zijn 3 van de 4 begeleidingsdomeinen van het CLB. Ook de scholen vervullen hier een belangrijke rol in.

- <http://jsp.vlaamsparlament.be/docs/stukken/2009-2010/g375-2.pdf>

Met redenen omklede motie van de heren Jos De Meyer en Boudewijn Bouckaert en de dames Veerle Heeren, Fatma Pehlivan, Vera Celis en Marleen Vanderpoorten tot besluit van de op 10 februari 2010 door de heer Jos De Meyer in commissie gehouden interpellatie tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over administratieve vereenvoudiging in het onderwijs en de beleidsaanbevelingen uit het Jaarverslag 2008 van het Agentschap voor Onderwijsdiensten

Naar aanleiding van deze motie werd de vraag tot structurele aanpak van vereenvoudiging op de agenda van de beleidsraad Onderwijs en Vorming geplaatst. Alle agentschappen van het beleidsdomein Onderwijs en Vorming en het departement formuleerden voorstellen en initiatieven die bijdragen tot administratieve vereenvoudiging, vereenvoudiging van de regelgeving, vereenvoudiging van het besluitvormingsproces en systeemvereenvoudiging. De voorstellen inzake administratieve vereenvoudiging worden ook in de beleidsdomeinoverschrijdende werking inzake administratieve lastenverlaging in een actieplan opgenomen.

Ook over de beleidsdomeinen heen worden strategische instrumenten ingezet om een betere en kwalitatievere regelgeving te bekomen. N.a.l.v. het SERV-rapport en hun advies over het Vlaamse wetgevingsbeleid formuleerde het college van Ambtenaren-generaal een aantal beleidslijnen die hiertoe zullen bijdragen.

Pascal SMET,

Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel

3. Regelgevingsagenda

Titel: Flankerend onderwijsbeleid	Betrokken regelgeving : Decreet flankerend onderwijsbeleid	Eventuele wettelijke deadline : /	Beleidsdoelstellingen : Regierol gemeenten afbakenen Afstemming tussen lokaal en Vlaams onderwijsbeleid Oplossen interpretatieproblemen sociale en andere voordelen Contactpersonen : Departement O&V, afdeling ILBD en afdeling OB
Fases en timing dit werkjaar : Onderdeel Sociale en andere voordelen : maatschappelijk debat voorjaar 2011 Onderdeel regierol gemeenten : conceptnota voorjaar 2011	Vereenvoudiging : ja	RIA : ja	
Titel: Brede school	Betrokken regelgeving : Decreet flankerend onderwijsbeleid + Nieuwe regelgeving	Geen wettelijke deadline	Beleidsdoelstellingen : Belemmeringen wegwerken zodat schoolgebouwen ook opengesteld worden voor cult.verenigingen, sportclubs, jeugdorganisaties School als ankerpunt voor kinderen en jongeren in de buurt Contactpersonen : Departement O&V, afdeling ILBD
Fases en timing dit werkjaar : projectwerking, geen regelgevende stappen	Vereenvoudiging : eenvoudiger voor scholen om samen te werken met andere partners	RIA : ja	
Titel : Internaten	Betrokken regelgeving : nieuw decreet	Geen wettelijke deadline	Beleidsdoelstellingen : komen tot één reglementair wettelijk kader waarbinnen de (semi)-residentiële opvang voor jongeren in het gewoon en het buitengewoon onderwijs gevat wordt Contactpersonen : Departement O&V, afdeling ILBD
Fases en timing dit werkjaar : geen regelgevende stappen	Vereenvoudiging : ja	RIA : Ja	

Titel : Scholengemeenschappen	Betrokken regelgeving : decreten basis en secundair onderwijs, decreten rechtspositie	Deadline: voor de ingang van een nieuwe cyclus	Beleidsdoelstellingen: Evalueren en indien nodig bijsturen van de scholengemeenschappen vòòr het einde van de huidige 6 jaarlijkse cyclus op 31/08/2011 Contactpersonen : Departement O&V, afdeling ILBD, afdeling ILSV en afdeling AW
Fases en timing dit werkjaar : Afronden besluitvormingsproces vòòr zomerreces 2011 Decretale wijzigingen in werking op 1/9/2011	Vereenvoudiging : resultaten evaluatie kunnen waar mogelijk gebruikt worden om te vereenvoudigen	RIA : ja	
Titel : Omkaderingssystemen	Betrokken regelgeving : Decreet basisonderwijs Decreet secundair onderwijs Decreet gelijke onderwijskansen Decreet financiering leerplichtonderwijs	Geen wettelijke deadline	Beleidsdoelstellingen : scholen omkaderen op basis van school-leerlingenkenmerken met het oog op het versterken van de onderwijskansen van elk kind
Fases en timing dit werkjaar : Geen regelgevende stappen dit werkjaar	Vereenvoudiging : ja	RIA : Ja	Contactpersonen : Departement O&V, afdeling ILBD en afdeling ILSV
Titel : Evaluatie nieuw financieringssysteem + evaluatie maximumfactuur	Betrokken regelgeving : decreet financiering leerplicht al dan niet aanpassen ifv conclusies van de evaluatie Vereenvoudiging : eventueel	Deadline : decretaal vastgelegde evaluatie in 2012	Beleidsdoelstelling : doelmatige aanwending van de toegekende werkmiddelen beoordelen
Fases en timing dit werkjaar : geen regelgevende stappen		RIA : Ja, indien wijzigingen worden doorgevoerd	Contactpersonen : Departement O&V, afdeling ILBD
Titel : Vernieuwde decretale regeling inschrijvingsrecht	Betrokken regelgeving : GOK decreet	Tegen 1 september 2011	Beleidsdoelstellingen : wachtrijen wegwerken en kampeertoestanden

Fases en timing dit werkjaar : aangepast decreet tegen het voorjaar 2011	Geen vereenvoudiging	RIA : Ja	vermijden Contactpersonen : Departement O&V, afdeling ILBD
Titel : Leerzorg	Betrokken regelgeving : decreten basis, secundair en CLB	Geen wettelijke deadline	Beleidsdoelstellingen : vastleggen van een nieuw referentiekader voor het omgaan met ondersteuningsnoden in het gewoon en buitengewoon onderwijs
Fases en timing dit werkjaar : Formeel besluitvormingsproces afgerond eind 2011	Vereenvoudiging : grotere transparantie voor alle betrokken onderwijsactoren	RIA : werd reeds opgesteld	Contactpersonen: Departement O&V, afdeling ILBD en afdeling ILSV
Titel : Hervorming DKO	Betrokken regelgeving : schoolpactwet, onderwijsdecreet II, decreet dringende maatregelen DKO, decreet tijdelijke projecten, decreten rechtspolitie en de uitvoeringsbesluiten mbt DKO	Geen wettelijke deadline	Beleidsdoelstellingen : toegankelijker maken van kunst en cultuur voor grotere groep beter voorbereiden op professionele carrière. een actief gelijke kansenbeleid voeren Regionale samenwerking verstevigen Contactpersonen : Departement O&V, afdeling ILBD
Fases en timing dit werkjaar : Eerste conceptnota najaar 2010	Vereenvoudiging : transparanter en eenvoudigere structuur	RIA : Ja	
Titel : Hervorming SO	Betrokken regelgeving : decreet II, decreet SO, decreten rechtspolitie Vereenvoudiging	Geen wettelijke deadline RIA : Ja	Beleidsdoelstellingen : verminderen van de ongekwificeerde uitstroom Contactpersonen : Departement O&V, afdeling ILSV
Fases en timing dit werkjaar : eerste oriëntatienota midden september 2010			
Titel : Integratie academische opleidingen hogescholen in universiteiten	Betrokken regelgeving : decreten hoger onderwijs ihb financieringsdecreet	Geen wettelijke deadline : tijdspad in de beslissing van de Vlaamse Regering van 16 juli 2010	Beleidsdoelstellingen : optimalisatie van de academisering
Fases en timing dit werkjaar : medio 2011: eerste goedkeuring Vlaamse Regering, medio april 2012 goedkeuring Vlaams Parlement	Vereenvoudiging	RIA: ja	Contactpersonen : Departement O&V, afdeling HO

Titel : Codificatie Hoger Onderwijs	Betrokken regelgeving : Alle huidige decreten met betrekking tot het hoger onderwijs met uitzondering van de bijzondere decreten en de decreten die enkel regelgeving bevatten voor specifieke instellingen	Geen wettelijke deadline	Beleidsdoelstellingen: een coherent regelgevend kader.
Fases en timing dit werkjaar : Definitieve goedkeuring van codificatie en bekrachtigingsdecreet vòòr het zomerreces 2011	Vereenvoudiging coördinatie van alle regelgeving hoger onderwijs	RIA : Ja	Contactpersonen: Departement O&V, afdeling HO
Titel: Kwaliteitszorg Hoger Onderwijs	Betrokken regelgeving : decreten hoger onderwijs	Geen wettelijke deadline	Beleidsdoelstellingen : aanpassing van het accreditatiestelsel met een verruiming van het begrip kwaliteit
Fases en timing dit werkjaar : opstart besluitvormingsproces eind 2010	Vereenvoudiging door een protocol met lastenvermindering	RIA : ja	Contactpersonen : Departement O&V, afdeling HO
Titel : decreet studentenvoorzieningen	Betrokken regelgeving decreet studiefinanciering en studentenvoorzieningen	Geen wettelijke deadline	Beleidsdoelstellingen: geïntegreerd beleid gelijktrekken van bedragen minder administratieve lasten
Fases en timing dit werkjaar : besluitvormingsproces afgerond tegen het zomerreces 2011 inwerkingtreding : academiejaar 2011-2012	decreet betreffende de hogescholen Vereenvoudiging : ja, bundeling van regelgevende bepalingen in één decreet + een actualisatie en een vereenvoudiging van de bestaande regelgeving.	RIA : Ja	Contactpersonen: Departement O&V, afdeling HO
Titel : Genummerd onderwijsdecreet XXI	Betrokken regelgeving : alle bestaande niveau en themadecreten	Geen wettelijke deadline, wel afspraak voor de ordentelijke start van het schooljaar telkens ten laatste 1 mei in het Vlaams parlement ingediend	Beleidsdoelstellingen : Actualisatie bestaande regelgeving. Beperkte nieuwe beleidsthema's.
Fases en timing dit werkjaar Besluitvormingsproces van september tot mei met inwerkingtreding voor het school/academiejaar 2011-2012	Vereenvoudiging : sommige onderdelen	RIA: Ja	Contactpersonen: Departement O&V, stafdiensten

Titel : decreet leerlingenbegeleiding	Betrokken regelgeving : decreet CLB, nivaudecreten BaO en SO	wettelijke deadline: geen	Beleidsdoelstellingen : optimaliseren en afstemming tussen interne en externe leerlingenbegeleiding
Fases en timing dit werkjaar : Visietekst tegen het schooljaar 2011-2012	Vereenvoudiging: sommige onderdelen : betere afstemming	RIA: ja	Contactpersonen: Departement O&V, afdeling OB
Titel : decreet leerlingenvervoer	Betrokken regelgeving : wet op zonaal leerlingenvervoer van 1983; wet op gemeenschappelijk vervoer van leerlingen van onderwijsinrichtingen van 1962	wettelijke deadline: geen	Beleidsdoelstellingen: vervangen van verouderde en inconsistente regelgeving
Fases en timing dit werkjaar: aansluitend op de ontwikkelingen binnen Leerzorg m.b.t. de planning van het aanbod, dit werkjaar geen regelgevende stappen	Vereenvoudiging: recht op vervoer toekennen op basis van een aantal objectieve en duidelijk uit te leggen parameters	RIA: ja	Contactpersonen: Departement O&V, afdeling OB
Titel : decreet studiefinanciering	Betrokken regelgeving : decreet van 8 juni 2007 betreffende de studiefinanciering van de Vlaamse Gemeenschap en uit het uitvoeringsbesluit van 7 september 2007	wettelijke deadline: geen	Beleidsdoelstellingen : -verdere democratisering van het onderwijs door automatische toekenning van studiefinanciering - de uitbreiding van studiefinanciering naar HBO en cursisten algemene vorming in het tweedekansonderwijs
Fases en timing dit werkjaar Geen regelgevende stappen	Vereenvoudiging: automatische toekenning van studiefinanciering	RIA: ja	Contactpersonen: - autom. toekenning: Departement O&V, afdeling OB - HBO + TKO: Departement O&V, afdeling OB en SBO

Titel : Vlaams Syndicaal statuut voor het personeel in het onderwijs	Betrokken regelgeving : Wet van 1974 en KB van 1984 betreffende het syndicaal statuut en de decreten betreffende bestaande Vlaamse onderhandelingsstructuren	Wettelijke deadline : geen	Beleidsdoelstellingen : éénduidige onderhandelingsstructuur voor arbeidsvoorwaarden van het personeel in alle onderwijsniveaus
Fases en timing : door de regering goedgekeurd decreet in het najaar van 2011	Vereenvoudiging : uniforme regeling	RIA : ja	Contactpersonen: departement O&V, afdeling AVW